

KELETI BÖLCSESSÉG

MODERN DÖNTÉSHOZÁS

KELETI BÖLCSESSÉG, MODERN DÖNTÉSHOZÁS

NAVA PÁTIMOKKHA

AVAGY: HOGYAN HOZUNK DÖNTÉSEKET
A BUDDHISTA KÖZÖSSÉGBEN

Farkas László Pátimokkha fordítása (*A vallomás szavai, Budapest, 1994*)
és Dr. Ámbédkar intelmei alapján
(*The Buddha and his Dhamma, Bombay, 1974*)
szerkesztette a Dzsaj Bhím Triratna Buddhista Közösségekben
a Dhammamitrák Gyűlése.

Lektorálta, az előszót és az utószót írta: Derdák Tibor,
Sajókazán, 2014. január 1.

Borítóképek: Hell-Nagy István és Szederkényi Júlia
Tördelés: Glonczy László Kubu

A Publication of

**DZSAJ BHÍM TRIRATNA
BUDDHISTA KÖZÖSSÉG**
JAI BHIM NETWORK जय भीम संघ

TARTALOMJEGYZÉK

Előszó.....	8-17
Navapátimokkha	18-19
I. Páradzsika.....	20-29
II. Szanghádiszésza	30-49
III.-IV. (Anijata) Nisszaggija Pácsittija	50-53
V. Pácsittija	54-87
VI. Pátidészaníja.....	88-89
VII. Székhija	90-105
VIII. Adhikarana-Szamatha	106-107

„Minden ember szabadnak születik, és egyenlő méltósága és joga van.
Az emberek észsel és lelkiismerettel bírván,
egymással szemben testvéri szellemben kell, hogy viseltessenek.”

(Az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata – 1. cikkely)

India, Nágpúr, Diksa Bhúmi, 2013. október 14.

„Bulibasa” román cigány vezető fotója a XIX. sz. végéről

„A türelem gyakorlása a legfőbb mértékletesség.
Az ellobbanás a végső valóság – mondják a Felébredettek.
Mert, aki másokat bántalmaz, az nem a barátunk.
Aki másokra támad, az nem tanítvány.

Ne beszélj mások ellen, és ne árts a többinek.
Fegyelmezd magad a Vallomás szavai szerint.
Tarts mértéket az evésben, élj elvonultságban.
Gyakorold a legfőbb tudatot, ez a Felébredettek tanítása.”

(Dhammapada XIV. 184.-185.)

යේ ධම්මා භේතුප්පහවා
තේසං භේතුං තථාහතෝ ආහ
තේසඤ්ච යෝ නිරෝධෝ
ඒවං වාදී මහාසමණෝ

**„Jé dhammá hétuppabhavá
tészam hétum tathágató áha
tészanycsa jó niródhó
évam vádí mahászamanó”**

„Okoktól függő állapotok
Okairól szólt a Buddha
Okfejtése megmutatja
Hogy oldhatók meg a dolgok”

(Vinaja Mahávagga I. 40.)

ELŐSZÓ

A Navapátimokkha szerepe a Dzsaj Bhím Közösség életében

Ókori kincseket, különleges dokumentumokat tartunk a kezünkben. Szilárd, időtálló gyönyörű társadalmi építmény tervrajzait. Ez a koncepció messzire röpít minket térben és időben, mint a titokzatos Nazca vonalak vagy a misztikus maja naptár. Az egykorú műemlékeket ma romos állapotukban is turisták, zarándokok milliói csodálják Athén fellegvárától Adzsantá barlang-templomaiig, Jeruzsálem Siratófalától Perszeopolisz oszlopaiig. A mi műemlékünk azonban szellemi természetű, nem kell Indiába zarándokolnunk érte: itt van az oltárunkon. Nem romos, nem kell töredékekre hagyatkoznunk: a szövegek tökéletes épségben maradtak ránk, szóról szóra ugyanúgy, ahogyan a Magasztos megalkotta a barátok közösségével. A Pátimokkhat az öreg barátok azóta is minden teliholdkor szóról szóra elisméltik újabb és újabb barátokkal. Rég elporlott barátok mindennapjai, vitái, atyai intelmei megelevenednek közöttünk.

Kemény szabályozás tette lehetővé, hogy a világon először felnőtt férfiak, majd nők is, szabad akaratukból búcsút intsenek az elnyomás barbárságának. Létrehozták az ideális közösséget, ahol nem királyok, hercegek és grófok, hanem ahogyan Dr Ámbédkar megjegyezte, a **szabadság**, az **egyenlőség** és a **testvériség** uralkodik. Európában abban az időben sokan rabszolgaként éltek, haltak. Indiában hasonló helyzetük volt a lenézett páriáknak. A Magasztos közösségébe lépve azonban nem számított többé, hogy ki honnan érkezett. Itt kezdettől fogva minden törekvőnek egyformán számított a véleménye – származására, bőrszínére, nemére való tekintet nélkül. Szent a buddhista Közösség. Az emberi együttélés magasabb rendű formája, melyet a Magasztos, a Szentéletű,

a Világossággal Teljes hagyott ránk, hogy mi is be tudjuk járni a megvilágosodás ösvényét.

A szabályozás első darabja megelőzte még a buddhista Kánon 3 kosarát is. A szentiratok megalkotásának ugyanis feltétele volt, hogy a szerzetesi közösség már működjön, legyen „házirendje” – ez a *Bhikkhu Pátimokkha* és a *Bhikkhuni pátimokkha* – *A Vallomás szavai barátoknak* és (önálló kötetben) *apácáknak*. Kötetünkben e két gyűjteményből vett kipróbált közösségi szabályokkal ismerkedhetünk.

Az ókori szerzetesek különböző kolostoraiban különféle szövegváltozatokat használtak, mert az egyes buddhista közösségek más és más szabályokat, más és más sorrendben tartottak megfelelőnek az életmódjuk szabályozására: a legtöbb szabályt a szarvásztivádinok követték: az ő szövegük kínai és szanszkrit változata 263 szabályt tartalmaz. A tibetiek a múlászarvásztiváda változatot őrzik, náluk 258 szabályt találunk.

A mai magyarországi Dzsaj Bhím Közösség világi hívekből áll. Vallási felavatást a Dr Ámbédkar által alapított „Navajána” (‘új szekér’) irányzatban a Tan barátai (a dhammamitrák) és a Tan követői (a dhammacsárik) viselnek. **Antiklerikális egyház** vagyunk, saját szerzete-seink nincsenek. Mozgalmunkra szabott *Navapátimokkha* szövegünkhöz a théraváda kolostorok 227 pontból álló szabályzatát vettük alapul. Ezt úgy szűkítettük, hogy ránk vonatkozzon, a **mai emberek** életét segítse. A *Navapátimokkha* szöveg a barátaink számára releváns 95 szabályt tartalmazza.

Ennek megfelelően a „bhikkhu”, „bhikkuni” szavak helyén többnyire a „barátok” kifejezést alkalmazzuk. A magyar nyelv leleménye folytán ezt a szerzetesekre is, de minden barátunkra érthetjük. A buddhista közösségben ki-ki maga dönti el, hogy milyen szigorú fogadalmakat tesz. A világi hívőkre, vagy az alkalmazottainkra természetesen nem érvényes a szerzetesek sok-sok kötelme a szexuális étellel, az étkezéssel vagy a

ruházkodással kapcsolatban. Ilyen fogadalmakat a barátaink, dolgozóink nem tesznek, ezért a Navapátimokkha sem kéri számon rajtuk. A Dzsaj Bhím Közösség előírásai tehát kevésbé szigorúak, mint a kolostorok szabályai.

Az ókori indiai szabályokat egyébként sem lehet a mai életünkre mindenhol egy-az-egyben átvinni. Más jelentett például akkoriban a gyógyszer, mint a tudomány mai állása mellett. Az éghajlatunk is más, mint ahol a szöveget írták. Az életmódunk átértelmezte a luxuscikkek és a fényűzés fogalmát is. Egyes pontokat tehát a mai életünk alapján másképpen értelmeznénk, mint ahogy azt a Magasztos közösségében 2500 éve gondolták.

Dhammamitra avatás 2013. november 8-án a Müsziben: Roland, Tibor, Anikó, Miklós, Szubhúti, Jani, Maitrivír Nágárdzsun, Kubu (fotó: Turay Balázs)

Dhammacsári Szubhúti mester figyelmeztetett minket, hogy az akkori indiai és a mai európai kontextus különbözősége miatt néhány helyen a szó szerinti fordításhoz való ragaszkodás torzítja a szöveg valódi értelmét.

A mai kontextushoz emellett hozzá tartoznak a mai életünk eszközei. Az internet vagy a sajtó említése nélkül például ma már nem lehetne értelmesen szabályozni a pletyka és a rágalmazás szankcionálását. Ezért bizonyos pontokon módosítani kellett az eredeti szabályok szövegén. Az általunk betoldott szavakat, szövegrészeket a Navapátimokkhában szürke betű jelzi. A théraváda szöveg szerinti paragrafus számozást használjuk, hogy minden egyes elv eredeti szövege a legkönnyebben visszakereshető legyen. Filológiai munkánkban támaszkodhatunk professzor emeritus *W. Pachow: Comparative Study of the Prātimokā on the basis of its Chinese, Tibetan, Sanskrit & Pāli Versions* c. művére és *Mohan Wijayarātna: Les moniales bouddhistes* című könyvére.

Közösségünk legnagyobb kincse a gyűlések hagyománya. A buddhista tradíció az egyenrangú szellemi törekvők rendszeres tanácskozásának eszközét hagyta reánk. A *Vallomás szavai* segítségével így sikeresen helytállunk egy nehéz terepen, a **borsodi, baranyai szegény emberek világában**. Azokat hívjuk a köreinken belülre, akik felelősen gondolkodnak közös dolgainkról. Ennek a meghívásnak becsülete van *Pécsett, Sajakazán, Ózdon, Alsózsoltán, Putnokon*, és a szélesebb társadalmi közegünkben egyaránt. Rangot jelent az ilyen tanácskozásokban való részvétel, és az emberek komolyan veszik az itt született döntéseket. A gyűlések buddhista hagyománya csodaszernek bizonyult a magyar ugaron. A konszenzusos döntéshozás nagy kihívás minden résztvevőnek.

Közösségünk működésének alapja gyülekezeteinkben, iskolánkban és szociális tevékenységeinkben is az **értekezletek** rendszere. A közösen tevékenykedő emberek (legyenek akár hívők, dolgozók, önkéntesek, diákok, kliensek) kiemelt pillanatokban, nyilvánosan és előre felkészült módon körbe ülnek, és egymás szemébe néznek, így egyeztetnek a megoldandó gondokról. A döntéseink előtt igyekszünk a dolgok végére járni. Bármilyen problémát látunk, az okát kell megglelni. A probléma megoldása, és az oda vezető út csak így található meg:

Barátaim! Mit lássunk tisztán? Ha ismerjük a kínokat, ha ismerjük a kín okát, ha ismerjük a kínok kioltását, ha ismerjük a kínok kioltásához vivő utat, Barátaim, ezt mondják tisztánlátásnak.

Katamá cs-ávszó szammá ditthi? Dukkhé nyánam, dukkhaszamudajé nyánam, dukkhaniródhé nyánam, dukkha niródha gáminí patipadája nyánam, ajam viccsat ávszó szammá ditthi.

(Szaccsa vibhanga szutta)

Ez pedig maga a Buddha Tana, ahogyan Asszadzsi tanította Száriputtát:

„Okoktól függő állapotok
Okairól szólt a Buddha
Okfejtése megmutatja
Hogy oldhatók meg a dolgok”

Szanszkrit nyelven mantraként: (kiejtéssel):

Ye dharmā hetuprabhavā	(Jé dharmá hétuprabhavá)
hetuṃ teṣāṃ tathāgataḥ hyavadat	(hétum téśám tathágata hjavadat)
teṣāṃ ca yo nirodha	(tésánycsa jó niródha)
evaṃ vādi mahāśramaṇaḥ	(évam vādí mahásramana)

Dévanágarí helyesírással amulettként:

**ये धर्मा हेतु प्रभवा
हेतुं तेषां तथागतः ह्यवदत्
तेषां च यो निरोध
एवं वादी महाश्रमणः**

Dr Ámbédkar intelmei szerint ennek az ősi bölcsességnek a tudatában tanítatunk, lelkesítünk és szervezkedünk.

Az életünket szabályozó Pátimokkha szabályok a görög demokráciával egyidősek. A buddhista szerzetesek „**upószatha**” gyűléseinek alkalmaira, tehát holdtöltére, újholdra és a félhold napjaira készültek. A théraváda rendszer 227 szabálya a dél-kelet-ázsiai kolostorokban azóta mindmáig folyamatosan érvényben van: ez a világ legrégebben működő szervezeti szabályzata. A szabályozás lényegi gondolatai pedig máig élő és ható szellemiségként tapinthatók ki olyan ázsiai csúcsteljesítményekben, mint pl.a Toyota-módszer 14 vállalatirányítási alapelve. Csodálattal adózunk az ókor szerzeteseinek, akik ennyire sikeres jogi kódexet alkottak.

S csoda-e, hogy Dr Ámbédkar műve, az **Indiai Köztársaság Alkotmánya** ezeken a spirituális alapokon építkezve oly tartós szabályrendszernek bizonyult? Indiában nem csattant guillotine, nem tört ki proletár forradalom, nem pusztított holokauszt, nagy ugrás, katonai junta. A világ legnépesebb demokráciája egyedülálló stabilitással jutott el a demokratikus jogállamig.

Mi kellett ehhez? Csak vissza kellett térni az ősi India szellemi mestereinek tanításaihoz. E mesterek oly korban éltek e földön, hogy bizony sok vérforraló esettel találkoztak, amint erről bőséges beszámolókat olvashatunk a szentiratokban. A maguk részéről mégis **elvetették az agressziót**: szóba se kerülhetett náluk a halálbüntetés, de még a korbácsot, a bilincset és a rácsot se tekintették jó megoldásnak. A bűnöző Angulimálát például maga a Buddha térítette jó útra, s ezután személyesen a Felébredett védte meg a rovott múltú gonosztevőt a király igazságszolgáltatásától. Buddha szerzetesrendjében úgy tartották, hogy értelmes emberek vagyunk, még a legnehezebb problémákat is meg tudjuk beszélni, ha összegyűlünk, és komolyan vesszük egymást.

Azt is meg kell azonban mondani, hogy nem könnyű dolog **helyt állni a gyűléseken**. Nagyon is ismerősek nekünk a 2500 éves buddhista hagyomány tudósításai a gyűléseken előforduló kínos jelenetekről:

Pátimokkha V.8. 80.§: „ha egy szerzetes feláll a helyéről és elmegy, anélkül, hogy a véleményét kifejezte volna, amikor a Közösség közösségi döntést kíván hozni, az megvallandó vétség.”

Miért áll föl, miért megy el, miért nem vállalja a **véleményének ütköztetését** a többiekkel? Úgy tapasztaljuk, hogy a kínos helyzetek mozgatórugója rendszerint a félelem. Nehéz feladat felelősséget vállalni a saját véleményemért a közösségben. Könnyebb hallgatásba burkolózni, sértődötten távozni, vagy valamely tekintély mögé bújni:

Pátimokkha V.8. 71.§: „Ha egy szerzetes, akit a többiek a Tan valamely előírásával kapcsolatban figyelmeztettek, így beszél: ‘Testvérek, képtelen vagyok alávetni magam ennek a rendelkezésnek, amíg nem kaptam felvilágosítást a rendi fegyelem egy tapasztalt mesterétől’ – az megvallandó vétség. Egy törekvő szerzetesnek önmagától kell tanulnia, kérdeznie és bizonyosságra lelnie” – olvassuk a mintánkul szolgáló 2500 éves buddhista szentiratban.

A kínos helyzetek legkínosabbika, amikor az **indulatok** elő is törnek. Buddhistáktól igazán nem ezt várja el a környezetük. De bizony a Buddha idejében is elő-előfordult, hogy emberek elveszítették a fejüket:

Pátimokkha V.8. 75.§: „Ha egy szerzetes haragjában vagy indulatból ráemeli a kezét egy másik szerzetesre, az megvallandó vétség.”

Pátimokkha V.8. 77.§: „Ha valaki szándékosan kétségbeesésbe kerget egy barátunkat, hogy akár csak egy pillanatra is nyugtalanná tegye, az megvallandó vétség.”

A Dzsaj Bhím Közösség kialakulása során az első szabályalkotó gyűléseink **1991-ben Püspökladányban és 1992-ben Taron** zajlottak le. Az Amrita Egyesület keretében ezek két évtized alatt rendszeressé váltak, és állandósult a résztvevők köre. Dr Ámbédkar történetét megismerve a vallási tartalom egyre gazdagodott a 2000. évtől kezdve a cigány diákok, 2005-

től pedig már a dhammamitrák vallási elvonulásain *Bükkmogyorósdon, Hetefejércsén és a sáta tanyán*. Iskolánkban később bevezettük a Toyota-módszer 14 elvét, tehát a legkorszerűbb kelet-ázsiai minőséget importáltuk *Borsodba és Baranyába*. Ezeket a tanulmányainkat tükrözik kötetünkben a szabályaink mellé helyezett kommentárok, történetek.

A Dr Ámbédkar Iskola **diákjainak** heti értekezleteit (*mánfai* kollégiumi hagyományaink nyomdokain) *konferenciának* hívjuk. Ezek az alkalmak módot adnak a fiatalok számára fontos kérdések közös megbeszélésére, szabályok alkotására. A fiatalok otthon népes rokoni közösségekben élnek, de az új fajta közösségben mégis nehéz egyenrangú résztvevőként megszólalni. Eleinte még a közös étkezések is problémát okoznak. Idővel aztán a legnehezebb ügyeket is avatott módon rendezik el.

A **tanári karunknak** olyan falvakban, telepeken kell helytállnia, ahol középiskolai tanárok soha nem jártak. Olyan családokkal is dolgoznak, ahol az érettségi és a diploma elképzelhetetlen, a hat gyerek, a nélkülözés, a munkanélküliség, a szegregáció és sokszor bizony a börtön a perspektíva. Ezt a munkát csak folyamatos tanácskozás segítheti sikerre.

A technikai dolgozók körébe igyekszünk háromhavonta bevonni minél több olyan asszonyt, embert, aki önkéntesként már bizonyított. Minden dolgozó tartozik valamilyen heti értekezlethez, és tartozik azon **aktívan részt venni**. Nálunk nem takarítónők és karbantartók dolgoznak, hanem gazdasszonyok és gazdák.

Az értekezletek kizárólagos hatáskörébe tartozik a heti tevékenységek kijelölése, a munkatársak, önkéntesek, diákok munkájának egymás közötti értékelése. Körben ülünk, így minden érintett **szemkontaktusban** lehet a rá vonatkozó értékelés megfogalmazójával, és a többiek pedig tanúk, hozzászólók lehetnek. Nem esünk a modern technika bűvöletébe, nem mindjárt online üzenünk. Maradunk az ókori példánál: egymás értékelésekor **megköveteljük az összes érintett előre megszabott**

időben való személyes jelenlétét. Az üzenet, a beírás, a kiírás, az osztályzat csak ezután következnek.

A Dzsaj Bhím Közösségben és iskolánkban kínos lenne a pletyka, a kör e-mail-ek, a facebook vagy éppen a sajtó használata a társaink, munkatársaink tevékenységének minősítésére. Ezen eszközök szertefoszlathatnák a bizalmi légkört, s az illetéktelen kiszivároztatás veszélyét hordoznák. Ez az ókorban is így volt:

Pátimokkha V. 1. 9. §: „ha egy szerzetes arról beszél egy tanítványnak, aki még nem kapta meg a megfelelő beavatást, hogy valamelyik szerzetes milyen nagy vétséget követett el – az megvallandó vétség”

Az értekezletek rendszerének általánossá válása segít minket a felhalmozódó **feszültségek**, indulatok idejében történő levezetésére. Aki eddigi iskolájában, munkahelyén úgy érezte, hogy nem kérdezték meg őt, hogy fontos döntések vagy minősítések háta mögött hangzanak el, a Dzsaj Bhím Közösség intézményeiben joggal várhatja el, hogy mindenki tartogassa ezeket a heti konferenciára, értekezletre. Arra tanítunk mindenkit, hogy az önkormányzat ülésein, falugyűlésen, választásokon is vegyen részt.

A Dzsaj Bhím Közösség világiak számára nyitott, állami feladatokat is átvállaló, hivatalos intézményeket működtet. Mégis elsősorban vallási **szeretetközösség** vagyunk. Túltekintünk saját közösségünk határain, és fölteszük a kérdést: mit tehetünk másokért és magunkért?

Tiszta tekintettel nézünk egymás szemébe, mértékletesen, jóindulatúan és szelíden döntünk, becsületesen beszélünk, jól viselkedünk, tisztességes megélhetést keresünk magunknak, erősen edzünk, fegyelmezetten figyelünk, mély, mély elmélyedésbe merülünk.

Önkéntes munkában szemetet szedünk és parkosítunk. Gyermekek-

nevelés mellett is vállalkozunk a tovább-tanulásra. Cserkészkedünk, zsonglőröködünk, focizunk és színházazunk. Kirándulni visszük a telepí gyerekeket, és könyvet adunk a kezükbe. Szembenézünk az alma- és uborka tolvajokkal, a vandál rombolókkal, sikeresek vagyunk az áramlopás és a falopás visszaszorításában. Fellépünk a szegregáció, a diszkrimináció, a szegénység kriminalizációja ellen. Együtt dolgozunk jogvédő szervezetekkel: nyáron Amnesty International táborokba járunk, otthon TASZ pontot működtetünk, Egerbe és Debrecenbe szegregációs perekre járunk a CFCF Alapítvánnyal. Látogatjuk a rabokat és a betegeket, virasztunk a gyászolókkal. Zsolozsmázunk, figyeljük a lélegzetünket, szerető kedvességet árasztunk a világban.

A Dzsaj Bhím Közösség azoknak az egyháza, akik hisznek e gyülekezet erejében.

Vágó István Sajókazán a Szkeptikusok Társaságának gyűlésén 2009. november 5-én

Navapátimokkha

- ◆ Üdvöz légy Magasztos, Szent, Világossággal Teljes!
- ◆ *Kedves Barátok*, figyelmezzon szavaimra a Közösség!
- ◆ Telihold napja van. Ha rendjén valónak tartja a Közösség, tartsuk meg a böjtnapot, *tekintsük át szabályainkat*. Megtettétek a Gyűlés szükséges előkészületeit? A Tiszteletreméltó Közösség nyilvánítsa ki tisztaságát, és tekintsük át a Navapátimokkhat.
- ◆ Örömmel hallgatunk és figyelünk.
- ◆ Aki vétett, vallja meg! Aki pedig nem vétett, az hallgasson. Kedves *Barátom*, hallgatásod tudatja velünk, hogy tiszta vagy. Az ilyen gyűlésen, mint a miénk, minden kérdés háromszor tétetik föl, s minden kérdésre válasz adatik. Ha háromszori kérdezés után valamelyik *barát* szándékosan elhallgatná a vétkét, a félrevezetés bűnét követné el.
- ◆ Kedves *Barátom*, a többieket félrevezetni a Magasztos szerint ártalmas dolog. Így hát valld meg a vétkeidet, ha van, ha emlékszel rá, ha meg akarsz tisztulni tőle. Ha megvallod a vétkeidet, megkönnyebbülsz tőle.
- ◆ Kedves *Barátok*, elhangzott a bevezetés. Kérdezlek hát Titeket: *Barátok*, tiszták vagytok? Másodsor is kérdezem: tiszták vagytok-e? Harmadszor is kérdezem, tiszták vagytok-e.
- ◆ Az itt levő *barátok* tiszták, ezért maradnak csöndben. Hallgatásukat így értettem.

A bevezető szavak a konszenzusos döntéshozási módszer legrégebbi írásos dokumentumai. Szép szertartás, ahogyan háromszori kérdésre a közösség három csönddel válaszol. Így működik ma pl. az Európai Buddhista Unió is.

A konszenzus csak a bizalom légkörében alkalmazható, ha közös értékeket valló embereket az együttműködés szándéka mozgat.

A Pátimokkha annyira elkötelezett a konszenzus iránt, hogy még a vádlott egyetértésének kinyilvánítására is buzdít az ítélethozatal előtt (VII. 4.). Az ősi szöveg természetesen azzal a valószínű végkifejlettel is számol, hogy nem lehet egyetértésre jutni, s ilyen esetre a többségi szavazást rendeli el (VII. 5.).

A politikában a konszenzus rendszerint kudarcos próbálkozás, ahogy a lengyel Szejm történetében a „liberum veto” (nie pozwalam) szabály esete mutatja.

A keleti társadalmak döntéshozási színterein mégis gyakran sikerrel törekszenek a résztvevők teljes egyetértésére, például a japán vállalat-irányításban. Ehhez szükség van az egymásra-utaltság érzésére.

Nálunk is addig válik be a konszenzusos döntéshozás, amíg közösség vagyunk, amíg barátoknak tekintjük egymást.

I. Párádzsika

- ◆ *Barátok*, most pedig felsorolom a négy szabályt azokról a vétségekről, amelyek a megszentelt élet útján elbukást eredményeznek.
- ◆ 1.§ Aki magára vette a Közösségünk önnevelő rendszerét és életmódját, ha *visszaél a testiséggel, fájdalmat okoz vele, partnerével erőszakos, hozzátartozóit elnyomásban tartja, gyermeket rosszra tanít, netán prostitúcióban, ember-kereskedelemben vesz részt, elbukott a megszentelt élet útján.*

Az eredeti Pátimokkha szöveg első paragrafusa teljes szexuális önmegtartóztatásra inti a szerzeteseket. Az a szabály az ókori Indiában lehetővé tette, hogy a Magasztos követői kivonják magukat az akkori idők társadalmi viszályaiból. A Tan követői 2500 évvel ezelőtt példamutató önmegtartóztatással független életmód-modellt mutattak föl, amelyre mindmáig csodálattal tekintünk.

A Navapátimokkha 1.§ viszont a mai ember szexuális erkölcsét rögzíti az ősi buddhista szentiratokkal összhangban.

- ◆ 2.§ *Aki* akár a faluban, akár az erdőben elvesz olyasmit, amit nem adtak neki – az emberek ezt lopásnak nevezik –, s ahogy az ilyen tettért a királyok a tolvajt halálra ítélik, megvakítják, száműzik, mondván: „Tolvaj vagy, ostoba vagy, bolond vagy, becsstelen vagy” – úgy *aki* elvett valamit, amit nem adtak neki, *vagy lopásra bíztat, a lopást eltűri: elbukott.*

Erkölcsei dilemmák az állatvilágban?

A doktorhalak abból élnek, hogy nagy halak testéről az élősködőket csipegetik. A nagy hal számára hasznos a tisztogatás, a tisztogatók pedig jó táplálékforráshoz jutnak. A tisztogató sok esetben ugyanolyan méretű, mint a nagy hal szokásos zsákmánya, a nagy hal mégsem eszi meg a kis halat... Vannak viszont könyörtelen, kizsákmányoló csaló kis halak, amelyek hasznot húznak ebből. Pontosan ugyanúgy néznek ki, és ugyanúgy táncolnak, mint a doktorhalak, hogy biztonságban a nagy hal közelébe jussanak. Amikor a nagy hal már transzba esve várja a tisztogatást, a csaló ahelyett, hogy kiszedegetné a parazitákat, kiharap egy darabot a nagy hal uszonyából, majd sietve elmenekül. A becsületes doktorhalak a nyilvánosság eszközével védik jó hírüket a kontárokkal szemben. Minden igazi tisztogatónak megvan a maga területe, és a biológusok megfigyelték, hogy a nagy halak a sorukra várnak náluk, mint a vendégek a fodrászületben.

(Richard Dawkins: Az önző gén, Oxford 1999

– Síklaki István fordítása alapján)

- ◆ 3.§ *Aki tudatosan elveszi egy emberi lény életét, elbukott. Aki pedig gyilkolásra bujtogat, vagy dicsőíti a halált, vagy önpusztításra buzdít, mondván: „Ó barátom, mi örömed leled ebben a bűnös, nyomorult életben? Jobb neked meghalnod, mint élned...”* szóval, ha így gondolkodik, és ilyen célja van, és különféle indokokkal dicsőíti a halált, önpusztításra buzdít, *nem segít a veszedelemben, vagy mentetegeti a gyilkosságot* – úgy ő is elbukott.

„Minden személynek
joga van
az élethez,
a szabadsághoz
és a személyi biztonsághoz.”

(Az Emberi Jogok
Egyetemes Nyilatkozata
– 3. cikkely)

Aharon Presburger rabbi, a bonyhádi Bölcsék Tanácsa vezetője (Bét Din Isd. Mózes V.17:8-13).

Híradás a halál torkából 1944

A segíteni akaró és segítő keresztények között nemes helyet foglalnak el egy másik lenézett és megcsúfolt nép tagjai, a cigányok. Ők, akik hegedűjükkal és rongyszedéssel keresték meg a szűkös mindennapjukat, nem törődve a sportpálya mentén cirkáló csendőrökkel, ha tudták, megközelítették a palánkot, és dobálták be a frissen sült egész kenyereket és egyéb ételmezt, amiket szűkös anyagi eszközeikkel megszerezhettek. Ők, a szintén üldözöttek, érezhették át leginkább a miénk sorsát. Legyen az én köszönetem számukra az életbenmaradt bonyhádi zsidók valamennyiének köszönete.

(Eisner János A bonyhádi zsidók története, Tel-Aviv, 1965)

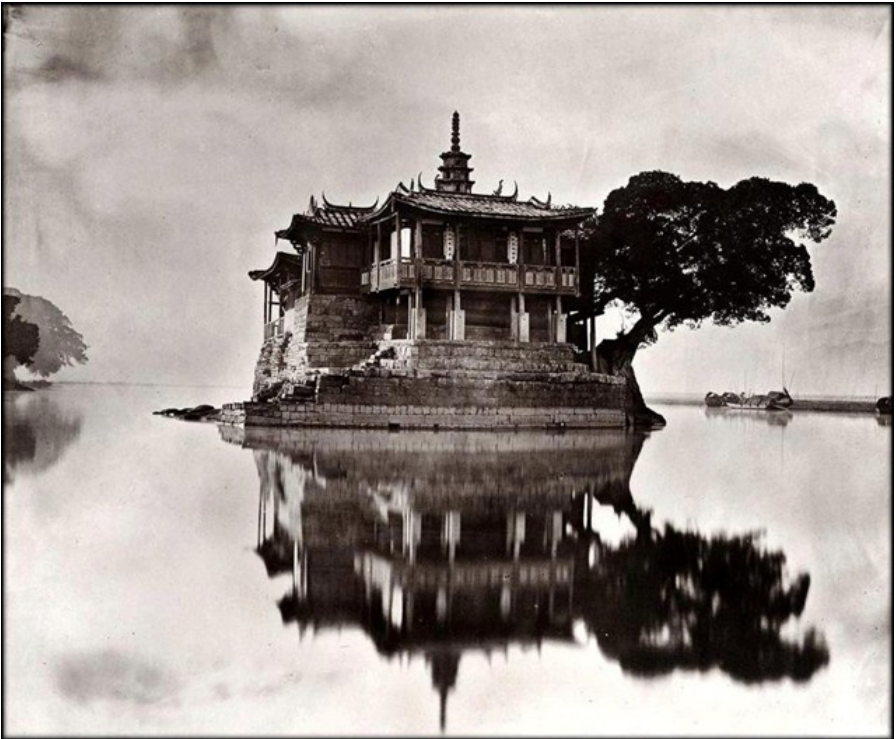

- ◆ 4.§ Aki *mesterséges kábulatban vagy puszta hazugsággal* magát olyan-
nak adja ki, mintha birtokában lenne a bölcsék *köve*, mondván: „Én
ezt tudom, ezt már fölismertem”, s később sem kíván megtisztulni
vétkétől – mások biztatására vagy önszántából – ekképpen szólva:
„*Barátaim, csak kábítottam magamat és másokat.*” Ha nem mondja ezt,
mert nincs kellő önismerete, s félrevezet másokat – úgy ez a *barát* el-
bukott.

Zen koan

**Egy szerzetes a X. században Kínában megkérdezte Jün-men mestertől:
– „Mi az a tanítás, ami túlmutat a Buddhán és a pátriárkákon is?” –
„Egy szezámragos pogácsa.” – felelt Jün-men mester.**

(Ford.: Miklós Pál, 1987)

The Island Pagoda, Minjiang River, Fujian, c. 1871.

- ◆ Kedves *Barátok*, elmondtuk a bukáshoz vezető négy vétséget. Ha *valaki* bármelyiket elköveti, elbukott, *szigorú ítékezésre, következetes végrehajtásra van szükség, és az elbukottat föl is kell segítenünk. Ez nehéz, de szép feladat, csakis az egész Közösség egyetértésével és közreműködésével történhet.*
- ◆ Kérdezlek hát Titeket: *Barátok*, tiszták vagytok? Másodszor is kérdezem: tiszták vagytok-e? Harmadszor is kérdezem, tiszták vagytok-e.
- ◆ Az itt levő *barátok* tiszták, ezért maradnak csöndben. Hallgatásukat így értettem.

A Dzsaj Bhím Közösség lehetőleg senkit nem taszít el magától végérvényesen. Angulimála története számunkra irányadó: a megbánás és a megfelelő jóvátétel még a súlyos bűnökre is jelenthet megváltást.

Közösségünk ezért 2010 óta szabálysértések elkövetőit és büntetőügyben elítélteket is fogad közérdekű munka végzésére Sajókazán. A két kézzel végzett jóvátételnél nincs hasznosabb.

Fotó: Amy Helen Johanson

II. Szanghádizésza

- ◆ Kedves *Barátok*, most felsoroljuk azokat a vétségeket, amelyek esetén – úgy megtörténtükkor, mint később – Közösség Gyülekezetét kell összehívni.
- ◆ 6.§ Ha egy *barát* kunyhót építtet magának, amelyben rajta kívül más nem lakik, akkor a megfelelő mértékek szerint kell, hogy tegye. A mértékek pedig a következők: hosszában tizenkét arasz, széltében hét arasz (belülről mérve). Ám előbb szerzeteseket *vagy dhammamitrákat* kell hívnia, hogy jóváhagyják a helyet, melynek biztonságosnak kell lennie, szabad térséggel körülötte. Ha a *barát* saját felelősségére veszélyes helyen építtet kunyhót, anélkül, hogy szabad térség lenne körülötte, vagy nem hív vallási előjárókat, hogy jóváhagyják a helyet, vagy ha eltér a mértékektől – olyan vétséget követ el, melynek esetén rendi gyűlést kell összehívni.

*Múltbéli történet: Dévala és Nárada hindú fakírok,
akik miatt a Nap se kelt föl*

– Egyszer régen, amikor Benáreszben Brahmadata király uralkodott, élt egy Dévala nevű hindú fakír. Nyolc hónapja a Himálaja rengetegében tartózkodott, de most, az esős évszak közeledtével lejött a hegyekből a városba sóért és ecetért. A város kapujánál két fiúba botlott, és megkérdezte őket: „hol szokták tölteni az éjszakát az idelátogató szerzetesek?” „A fazekas csarnokában, Tisztelendő úr.” **Dévala tehát ment a fazekas csarnokába, ott megállt az ajtóban, és így szólt:** „ha nem zavarom, Méltóságos uram, szeretnék egy éjszakát eltölteni az Ön csarnokában.” **A fazekas ezekkel a szavakkal átadta neki a csarnokot:** „Nincs éjszakai műszak a csarnokban, és a csarnok elég nagy, úgyhogy parancsoljon, töltsé itt az éjszakát, Tisztelendő úr!”

– Ahogy Dévala bement, és leült a csarnokban, máris jelentkezett egy másik hindú fakír, a neve Nárada, szintén a Himálajából érkezett, és szintén szállást kért a fazekastól. **A fazekas így gondolkodott:** „az elsőnek érkezett fakír lehet, hogy szívesen fogadja őt is éjszakára, de lehet, hogy nem – úgyhogy átadom neki a felelősséget”. **Ezt mondta tehát az újonnan érkezett fakírnak:** „Tisztelendő uram, ha az elsőnek érkezett fakír beleegyezik, töltsé itt az éjszakát tetszése szerint!” **Nárada bekopogott Dévalához:** „Mester, ha nem zavarok, szeretnék itt eltölteni egy éjszakát.” **Dévala válaszolt:** „a csarnok elég nagy, úgyhogy jöjjön, és töltsé itt az éjszakát az egyik oldalon!” **Nárada tehát bement, leült az elsőnek érkezett fakír mögé. Barátságosan köszöntötték egymást.**

- ◆ 7.§ Ha egy *barát* nagy lakóhelyet épített magának, amelyet másokkal is megoszt, vezessen oda szerzeteseket *vagy dhammamitrákat*, hogy jóváhagyják a helyet, melynek biztonságosnak kell lennie, szabad térséggel körülvette. Ha a *barát* nagy lakóhelyre tesz szert, amely veszélyes helyen épült, szabad térség nincs körülvette, vagy nem hív vallási előljárókat, hogy jóváhagyják a helyet – olyan vétséget követ el, melynek esetén rendi gyűlést kell összehívni.

- ◆ 8.§ Ha egy *barát* szemből vagy háta mögött, *(akár sajtóban, kör e-mail-ben vagy interneten)* rosszindulattal zaklat egy másik *barátot*, és súlyos vétséggel vádolja őt alaptalanul, ezt gondolva magában: „Talán sikerül elérnem, hogy kizárják a vallási közösségből”, ám később, akár mások biztatására, akár önszántából belátja, hogy a vád alaptalan, és megvallja rosszindulatát, akkor is össze kell hívni a Gyülekezetet.

– Amikor érkezett a lefekvés ideje, Nárada gondosan megjegyezte, hol alszik Dévala, hol az ajtó, és lefeküdt ő is. Dévala azonban mégsem a rendes helyén aludt, hanem az ajtó elé heveredett. Emiatt aztán, amikor Nárada éjjel ki akart menni, rálépett Dévala gubancos hajfűrtejeire. Dévala azonnal felkiáltott: „ki lépked a hajamon?” Nárada válaszolt: „Én vagyok, Mester.” „Álfakír! – mondta Dévala – lejöttél az erdőből, és a hajamon jársz!” „Mester, nem tudtam, hogy ide feküdtél, bocsáss meg nekem!” Nárada evvel kiment, Dévala pedig ott maradt, és úgy sírt, mintha meghasadt volna a szíve.

– Dévala a következőt eszelte ki: „Úgy teszek, hogy visszajövet is rálépjek a hajamra.” Megfordult, és úgy feküdt le, hogy a fejét oda tette, ahol addig a lába volt. Nárada így gondolkodott: „az előbb megsértettem a Mestert, de most a lába felől fogok bejönni.” Így aztán pont Dévala nyakára taposott. Dévala fölkiáltott: „ki az?” Nárada felelt: „Én vagyok, Mester!” „Álfakír! Az előbb a hajamra léptél, most meg a nyakamra taposol! Megátkozlak!” „Mester, ne hibáztass engem! Nem tudtam, hogy így fekszel. Amikor bejöttem, így gondolkodtam: ‘az előbb megsértettem a Mestert, de most a lába felől fogok bejönni’. Bocsáss meg nekem!” „Álfakír! Megátkozlak!” „Ne tégy ilyet, Mester!” Dévala azonban nem figyelt arra, hogy Nárada mit kér, hanem mégiscsak megátkozta ilyen formán: „A Nap ezer sugara és száz lángnyelve eloszlatja a sötétséget. Amikor a Nap fölkel, hasadjon a fejed hétfelé!”

India, Ladakh, Hemis kolostor

– **Nárada így szólt:** „Mester, én szóltam, hogy nem az én hibám volt. Ennek ellenére megátkoztál engem. Hasadjon tehát a bűnös feje hét felé, az ártatlané ne.” **Nárada tehát a következő átkot mondta:** „A Nap ezer sugara és száz lángnyelve eloszlatja a sötétséget. Amikor a Nap fölkel, hasadjon a fejed hétfelé!”

– **Nárada pedig hatalmas természetfeletti erővel rendelkezett, nyolcvan korszakot tudott felidézni a tudatában, negyven elmúlt korszakot és negyven eljövendő korszakot. Megvizsgálta:** „Kinek a fejére hullik ez az átok?”, **és látta, hogy az átok bizony a fakír-testvér fejére hullik. Együttérzés ébredt benne Dévala iránt, s ezért varázserejéhez folyamodott: megakadályozta, hogy a Nap fölkeljen.**

– **Másnap a Nap nem tudott fölkelni. A rémült polgárok összegyűltek a király palotájának kapuja előtt, és jajgattak:** „Felség, a Nap nem kelt föl, és Te vagy a király. Keltsd föl a Napot nekünk!” **A király lelkiismeretvizsgálatot tartott: áttekintette saját tetteit, szavait és gondolatait. Nem botlott semmi tisztátalanságba, s tovább töprengett:** „mi lehet ennek az oka?” **Arra gyanakodott, hogy talán a szerzetesek között támadhatott viszály, ezért azt tudakolta:** „vannak-e szerzetesek a városunkban?” „Felség, tegnap este érkezett kettő a fazekas csarnokába.” **A király tüstént odament fáklyás kísérettel. Tisztelettel köszöntötte Náradát, és helyet foglalt illő módon az oldalánál:** „*Nárada, a Rózs Alma ország népe nem tudja folytatni megszokott tevékenységeit. Miért borult sötétségbe a világ? Mondd meg nékem!*”

From the book Kumadori (Toshiro Morita, 1985)

– **Nárada elmondta neki a történetet töviről hegyire:** „...Így tehát megátkozott ez a fakír. Visszaátkoztam. Azt mondtam: engem nem lehet hibáztatni, arra hulljon vissza az átok kettőnk közül, aki a hibás. Ezután eltöprengtem: 'kire hull az átok?', s fölfogtam, hogy mi is lesz: pirkadatkor a Nap első sugarai hét felé repeszti fakír testvérem fejét. Így tehát iránta való könyörületből nem engedem meg, hogy fölkeljen a Nap.” „Tisztelendő úr, hogyan kerülheti el ő a saját pusztulását?” „Úgy kerülheti el a pusztulását, ha bocsánatot kér tőlem.”

– **Nárada elmondta neki a történetet töviről hegyire:** „...Így tehát megátkozott ez a fakír. Visszaátkoztam. Azt mondtam: engem nem lehet hibáztatni, arra hulljon vissza az átok kettőnk közül, aki a hibás. Ezután eltöprengtem: 'kire hull az átok?', s fölfogtam, hogy mi is lesz: pirkadatkor a Nap első sugarai hét felé repeszti fakír testvérem fejét. Így tehát iránta való könyörületből nem engedem meg, hogy fölkeljen a Nap.” „Tisztelendő úr, hogyan kerülheti el ő a saját pusztulását?” „Úgy kerülheti el a pusztulását, ha bocsánatot kér tőlem.”

– „Akkor tehát,” **szólt a király Dévalának:** „kérjél tőle bocsánatot!” „Nagykirály, ez a fickó rálépett a gubancos hajamra, és a nyakamra is. Nem kérek bocsánatot ettől az álfakírtól.” „Hét felé fog repedni a fejed.” „Akkor se kérek bocsánatot.” „Látom, hogy saját szabad akaratodból nem fogsz bocsánatot kérni.” **szólt a király. Így hát megragadta a kezénél, lábánál, hasánál, nyakánál fogva, és arra kényszerítette, hogy meghajoljon Nárada lába előtt. Nárada így szólt:** „Kelj föl, Mester, megbocsájtok neked.” Azután Nárada így szólt a királyhoz: „Nagykirály, mivel ez a fakír nem a szabad akaratából kér bocsánatot, vidd el őt a tóhoz a város mellé, tegyél egy agyagtömböt a fejére, és állítsd nyakig a vízbe!”

Fotó: La Mo Phnom Penh, Kambodzsa

– **A király így is tett. Ezután Nárada ezt mondta Dévalának:** „Előveszem varázserőmet, és fölkeltem a Napot. Abban a pillanatban merülj a vízbe, bukkanj föl máshol, és menj Isten hírével”. **Ahogy a Nap rásütött az agyagtömbre, az menten hét felé repedt. Dévala pedig a víz alá merült, távolabb előbukkant, és elszaladt.**

(Bhadantácsarija Buddhagósza Kr. u. V. század beli, Srí Lankán írt művéből (Dhammapad-attha-kathá I.3. részlete) Eugene Watson Burlingame 1917-ben elkészült és 1921-ben kiadott angol fordításából az 1969-es UNESCO kiadás nyomán a Motilal Banarsidass által szerkesztett 2005-ös változat (Buddhist legends) felhasználásával magyarrá fordította Derdák Tibor.)

- ◆ 10.§ Ha egy *barát* szakadást próbál előidézni az egyetértő közösségben, vagy kitartóan olyan dolgokra próbálja irányítani a figyelmet, amelyek előreláthatóan szakadáshoz vezetnek majd, akkor ezekkel a szavakkal forduljanak hozzá a többiek: „Ne okozz szakadást az egyetértő közösségben, ne irányítsd olyan dolgokra a figyelmet, amelyek előre láthatóan szakadást okoznak majd! Légy a Közösséggel egy, mert ha a Közösség egyetért, mentes a viszálykodástól, akkor elégedett, egy elv vezérli.” Ha az ekképpen felszólított *barát* kitart előbbi szándéka mellett, akkor a többiek közösen intsék meg, akár háromszor is. Ha háromszori figyelmeztetés után jobb belátásra tér, az helyénvaló. Ha nem tér jobb belátásra, akkor össze kell hívni a Gyülekezetet.

Viszály

Viszályainkat tehát először az érintettek szűkebb körének személyes jelenlétében, aztán szélesebb nyilvánosság előtt, de mindig a megbeszélés eszközével és a jog uralma alatt rendezzük. Spanyolcsízma, megkövezés, máglyák, numerus clausus és „érpataki modell” a Buddha követőinél kizárva.

Mithila madhubani festmény: Baua Devi, India, Bihar

- ◆ 12.§ Ha egy *barát* nem hajlandó odafigyelni arra, amit mondanak neki, s amikor a többiek a Tan szellemében a törvényben reánk hagyott, felolvasásra kerülő előírásokat érintő dolgokról beszélnek neki, ő nem akarja meghallgatni ezt, és így nyilatkozik: „Ne mondjatok nekem semmit, se jót, se rosszat, és én se fogok mondani semmit, se jót, se rosszat. Legyen ez elég, ne szóljatok hozzám!” Ekkor a többiek így szóljanak hozzá: „Ne zárd be füledet szavaink előtt! Inkább légy olyan, aki hallgat a szóra. Szólj a többieknek a Tannak megfelelően, és a többiek is a Tannak megfelelően fognak beszélni hozzád. Mert így növekedett a Magasztos Gyülekezete hatalmasra, párbeszéd és kölcsönös segítség által.”
- ◆ Ha az így felszólított *barát* kitart szándéka mellett, akkor a többiek közösen intsék meg, akár háromszor is. Ha háromszori figyelmeztetés után jobb belátásra tér, az helyénvaló. Ha nem – akkor össze kell hívni a Gyülekezetet.

Biblia:

„Ha vétkezik atyádfia, menj el hozzá, intsd meg négszemközt: ha hallgat rád, megnyerted atyádfiát. Ha pedig nem hallgat rád, végy magad mellé még egy vagy két embert, hogy két vagy három tanú szava erősítsen meg minden vallomást. Ha nem hallgat rájuk, mondd meg a gyülekezetnek. Ha pedig a gyülekezetre sem hallgat, tekintsd olyannak, mint a pogányt vagy a vámszedőt. Bizony, mondom néktek: amit megkötök a földön, kötve lesz a mennyben is, amit pedig feloldok a földön, oldva lesz a mennyben is. Bizony, mondom néktek azt is, hogy ha közületek ketten egyetértenek a földön mindabban, amit kérnek, azt mind megadja nekik az én mennyei Atyám. Mert ahol ketten vagy hárman összegyűlnek az én nevemben: ott vagyok közöttük.”

(Protestáns új fordítású Biblia, Máté evangéliuma 18:15-20.)

- ◆ 13.§ Ha egy barát a Közösség iskolájában, épületében vagy éppen interneten a híveknek rossz példát mutatva él, látják és hallják cselekedeteit, és azokét is, akiket félrevezetett, akkor ezekkel a szavakkal közösen forduljanak hozzá a *dhammamitrák*: „Az életmódod rossz például szolgál a világi hívőknek. Látjuk és halljuk cselekedeteidet, és azokét is, akiket félrevezettél. Kérünk, hagyd el e szállást, *hagyd el ezt az állást, hagyd el az iskolát, mosodát, napközit, tanodát, eleget voltál itt.*”
- ◆ Ha az ekképpen felszólított barát így válaszol: „A *dhammamitrák* szíve vágyakkal teli, a *dhammamitrák* rosszindulatúak, elvakultak, félelem lakik bennük, és ugyanazokért a hibákért egyeseket elküldenek, másokat pedig nem”, akkor a *dhammamitrák* így szóljanak hozzá: „Ne mondd ezt! A *dhammamitrák* szíve nincs telve vágyakkal, a *dhammamitrák* nem rosszindulatúak, nem elvakultak, nem lakik bennük félelem, s nem igaz, hogy ugyanazokért a hibákért egyeseket elküldenek, másokat pedig nem. A Te életmódod viszont rossz például szolgál a világi hívőknek. Látjuk és halljuk cselekedeteidet, és azokét is, akiket félrevezettél. Kérünk, hagy el e szállást, *hagyd el ezt az állást, hagyd el az iskolát, a mosodát, a napközit, a tanodát, eleget voltál itt.*”
- ◆ Ha az így felszólított barát kitar életmódja mellett, akkor a többiek közösen intsek meg, akár háromszor is. Ha háromszori figyelmeztetés után jobb belátásra tér, az helyénvaló. Ha nem tér jobb belátásra, akkor össze kell hívni a Gyülekezetet.

Kik a dhammamitrák?

A hippy mozgalmak idején, 1968-ban Londonban létrejött Nyugati Buddhista Rend a 80-as évek elejére már szervezett formában volt jelen nemcsak Nyugaton, de Indiában, Malajziában, Ausztráliában és Új-Zélandon is. A Rend tagjainak első megnevezése *upászaka* (a nőknek *upásziká*) volt. Ez a szó magyarul „világi követő”-t jelent. Dél-Kelet Ázsiában a szerzetesek a vallás hordozói. „Upászaka” leginkább csak annyit tesz, hogy valaki nem szerzetes.

A buddhista országokban azonban upászakák nem élnek olyan szoros vallási elköteleződésben, mint a Nyugati Buddhista Rend tagjai, ezért a megjelölés pontosításra szorult. Ezért 1982-től Szangharaksita javaslatára a Rend tagjait immáron a dhammacsári/dhammacsáríni megnevezés illeti. A szó a Dhammapada című szentírat 168-169. versében fordul elő, és jól leírja, kik is a Rend tagjai: a *Tan elkötelezett követői*, akár otthonukban élnek, akár kolostori jellegű közösségben.

A dhammacsári fokozatot megelőző lécsőfok a „dhammamitra” – a „barát a Tanban”.

Kisdíákok Bhutánban egy kolostori iskolában, Thimphu, Bután, © Singye Wangchuk-Reuters

A barátság:

A Buddha unokatestvére és jó barátja Ánanda kérdezte a Magasztost egyszer erről: „Uram, úgy gondolom, hogy a szellemi barátság a spirituális élet fele.”

A Felébredett így felelt: „Tévedsz, Ánanda. A szellemi barátság a spirituális életnek nem a fele, hanem az egésze.”

***(Subhuti: Buddhism and friendship,
Birmingham, Windhorse Publications, 2004)***

Páli nyelven:

Ekamantam nisinno kho ayasma anando bhagavantam etadavoca:
„upaddhamidam, bhante, brahmacariyam, yadidam – kalyanamittata
kalyanasahayata kalyanasampavankata” ti.

„Ma hevam, ananda, ma hevam, ananda. Sakalamevidam, ananda,
brahmacariyam, yadidam – kalyanamittata kalyanasahayata
kalyanasampavankata. Kalyanamittassetam, ananda, bhikkhuno
patikankham kalyanasahayassa kalyanasampavankassa – ariyam
atthagikam maggam bhavessati, ariyam atthagikam maggam
bahulikarissati. (...)”

(Szamjutta Nikája 45:2 Upaddhaszutta)

- ◆ Íme, kedves *Barátok*, a vétségek, melyek esetén, úgy megtörténtük, mint később, össze kell hívni a Gyülekezetet. Némelyik már az elkövetésekor vétek, némelyik pedig a harmadik figyelmeztetés után válik azzá. Ha egy *barát* ezek közül bármelyiket elköveti, annyi napig kell próba alatt lennie, ahány napig bűnét szándékosan eltitkolta, még ha nem is ért egyet evvel. Ha a bűnbánat végét ért, vissza kell venni a Közösségbe, ám ez csak ott lehetséges, ahol a Gyülekezet legalább húsz tagot számlál.
- ◆ Kérdezlek hát Titeket: *Barátok*, tiszták vagytok? Másodszor is kérdezem: tiszták vagytok-e? Harmadszor is kérdezem, tiszták vagytok-e.
- ◆ Az itt levő *barátok* tiszták, ezért maradnak csöndben. Hallgatásukat így értettem.

Zen történet:

A 80 esztendőös kínai uralkodó Kr. u. 500 körül meghallotta, hogy Bódhidharma, a nagy indiai bölcs Kínába érkezett. Már is meghívta a császári palotába, és azon nyomban a buddhista tanítás lényegéről kérdezte:

– Mondd el nekem néhány szóban a Tan azon alapelvét, amelyen minden más nyugszik, és amiből minden következik! – aztán hátradőlt, és várta, hogy a nagy bölcs mit válaszol.

Bódhidharma csöndesen így felelt:

Tartózkodj a rossztól,
Cselekedd a jót,
Tisztítsd meg a szívedet.
Ez a Buddhák tanítása.

A császár nem tudta leplezni csalódottságát:

- Ennyi az egész?
- Igen, Felség, ennyi az egész.
- A buddhizmus semmi többről nem szól? De hiszen ezt még egy három éves gyerek is meg tudja érteni!
- Igen, Nagykirály, még egy három éves gyerek is meg tudja érteni, de még egy nyolcvan éves ember sem képes gyakorolni.

III.-IV. (Anijata) Nisszaggija Pácsittija

- ◆ Kedves *Barátok*, most azok a vezeklések következnek, amelyek elkobzást vonnak maguk után.
- ◆ IV. 3. 23.§ A betegek által használható gyógyszerek és csemegék (pl. ghí, vaj, olaj, méz, édesség stb.) csak egy hét *szavatossági időn belül* őrizhetők, tovább nem lehet őket tárolni. Aki ezt túllépi, vezekeljen, és a gyógyszert, csemegét el kell kobozni.

Életmód

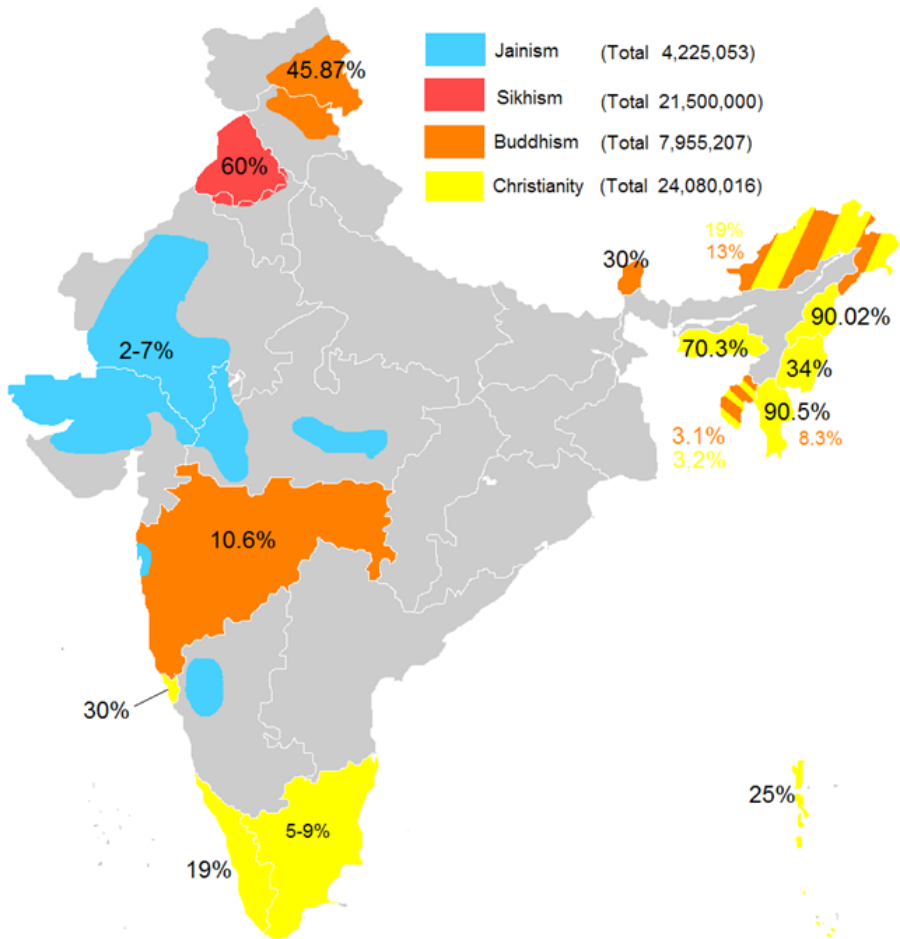
Buddha követőiként a szenvedések felszámolását célozzuk, figyeljük a testünket, harmóniára, mértékletességre törekszünk. A délkelet-ázsiai szerzetesek reggel és délben esznek, délután és este már csak „gyógyszerek”-et vehetnek magukhoz. Ez a mértékletesség távol tartja a mai ember sok betegségét.

A testünket értékes lehetőségnek tartjuk, ezért vigyázunk rá. Az egészséges életmód a mi vallásunk lényegéhez tartozik. Nemcsak a gazdagoknak van joguk a minőségi életre, hanem mindenkinek.

Le a zsíroskenyérrel!

Éljen a répa!

- ◆ IV. 3. 30.§ Ha egy *barát* kisajátít valamit, amit a Közösségnek szántak, vezekeljen elkobzás terhe mellett.
- ◆ Kedves *Barátok*, elmondtuk a vezekléseket, amelyek elkobzást vonnak maguk után.
- ◆ Kérdezlek hát Titeket: *Barátok*, tiszták vagytok? Másodszor is kérdezem: tiszták vagytok-e? Harmadszor is kérdezem, tiszták vagytok-e.
- ◆ Az itt levő *barátok* tiszták, ezért maradnak csöndben. Hallgatásukat így értettem.

Dzsainisták, szikhek, buddhisták és keresztények Indiában.

A buddhista Tan lehet forradalmi tanítás, sőt az igazi Dhamma igazán forradalom. Ha a Dhammát tényleg értik és elég széles körben gyakorolják, akkor jelentékeny változások történnek a társadalom javára. Ez nem pusztán elmélet: szilárd bizonyítékaink vannak arra, hogy ez valóra is válhat. 1956-ban Dr Ámbédkar, indiai államférfi és buddhista vezető a Buddha tanításai alapján forradalmi változásokat indított el Indiában. Ez embermilliók életét érintette, akiket addig a többi hindú érinthetetlen páriának tartott, s akiket ma dalitoknak nevezünk. (Szubhúti, 2010)

V. Pácsittija

- ◆ Kedves *Barátaink*, most felsorolom a bűnhődésre (feddésre, vezeklésre) vonatkozó szabályokat.
- ◆ V. 1. 1.§ Ha valaki szándékosan hazudik, az vezekeljen.

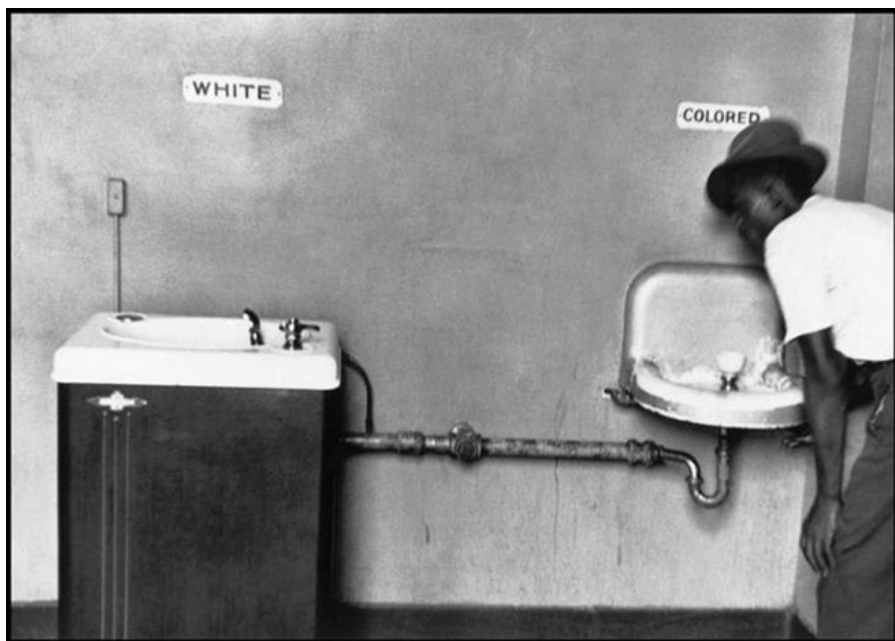
Hazugság

„Minden krétai hazudik. Én krétai vagyok” (Ógörög paradoxon)

Ajtó Tibetben: a vezeklés, bűnhődés, meglakolás a lelkiismeretünk dolga.

- ◆ V. 1. 2.§ Ha valaki gorombáskodik, *lenézően viselkedik*, az engesztelje *ki a sértettet*.

Pilinda Vaccsha

Így hallottam. Egyszer a Magasztos Rádzsagaha mellett a Mókusetető helynél tartózkodott. A nagytiszteletű Pilinda Vaccsha a többi szerzetest megvető szavakkal illette, „*lecigányozta*”, kaszton kívülinek nevezte. Néhány szerzetes felkereste a Magasztost, meghajoltak előtte, leültek egyik oldalt, és elmondták: „Pilinda Vaccsha megvető szavakkal illett minket, „*lecigányozott*”, kaszton kívülinek nevezett minket.”

A Magasztos magához rendelte Pilinda Vaccshát, szembesítette a törtétekkel, majd így szólt a szerzetesekhez:

„Ne haragudjatok rá! Szegény Vaccsha megszakítás nélkül ötszáz születésen keresztül folyton a legelőkelőbb kasztba született, mindig bráhmin volt. Így teljesen hozzászokott ahhoz, hogy másokat lenézzen. Ezért „*cigányozott le*” most Titeket is.”

Ezután a Magasztos ezt a szózatot zengte:

„Akiben nincs tévelygés, nincs gőg,
Aki nem mohó, nem sóvárog,
Aki a pöffeszkedést felszámolta:
Az a magasrendű, az a bráhmin.”

(Udána 3.6 – Derdák Tibor fordítása)

- ◆ V. 1. 3.§ Ha valaki egy *barátunkat* megrágalmazza, az lakoljon meg.
- ◆ V. 1. 9.§ Ha *egy barátunk, tanárunk, dolgozónk* arról beszél egy tanítványnak, aki még nem kapta meg a megfelelő beavatást, hogy egy másik *barátunk, tanárunk, dolgozónk* milyen nagy vétséget követett el, az vezekeljen.
- ◆ V. 2. 11.§ Ha valaki szándékosan elpusztít egy növényt, az feddést érdemel.
- ◆ V. 2. 12.§ Ha valaki kertel vagy zavart kelt a Közösségben, például megtagadja a válaszadást, az bűnhődjön.
- ◆ V. 2. 13.§ Ha valaki egy hivatali kötelességét teljesítő *dhammamitrával, dhammacsárival, vagy alkalmazottal* szemben bujtoogat, vagy tiszteletlenül beszél vele, az engesztelje meg *a sértettet*.
- ◆ V. 2. 14.§ Ha egy *barátunk* a Közösség *konyhájában főz, eszik, iszik vagy mást megkínál*, és amikor elmegy, otthagyja *a maradékot*, és se szó, se beszéd, eltávozik vagy a *fürdőt, mosodát, műhelyet* hagyja rendetlenül, az vezekeljen.

'68

– „A lányokkal jól megvagyunk, a konyhában rájuk hagyunk mindent, és ha reggel mennek el, nem szól ránk a házmester...”

(Illés: Kéglidal)

– Lehet, hogy a házmester nem szól, de mosogatni Te fogsz, arany apám...

(Igaz történet, Sajókaza 2012)

- ◆ V. 2. 15.§ Ha valaki matracot, *pokrócot, hálósákot, ülőpárnát, szerszámot, projektort, számítógépet, könyvet* kivisz vagy kivet a helyéről a szabadba vagy a közös tartózkodási helyre, és amikor elmegy, ott-hagyja, nem is viteti vissza, hanem se szó, se beszéd eltávozik, az vezekeljen.
- ◆ V. 2. 16.§ Ha valaki a közös tartózkodási helyen olyan helyre fekszik, amelyről tudja, hogy azt már egy előtte érkezett barátunk elfoglalta, és így bitorolva a helyét, azt gondolja: „ha zavarja őt, menjen el!”, az engesztelje *ki a sértettet*.
- ◆ V. 2. 17.§ Ha *valaki* haragszik valakire vagy elégedetlen valakivel, és ezért kiküldi vagy kivezetteti a közös tartózkodási helyről, az engesztelje *ki a sértettet*.
- ◆ V. 2. 20.§ Ha *valaki* olyan vizet önt vagy öntet ki a földre, amelyben vízi élőlény van, az bűhődjön érte.
- ◆ V. 3. 21.§ Ha egy szerzetes felhatalmazás nélkül tanítja az apácákat, az lakoljon meg.

Lányok

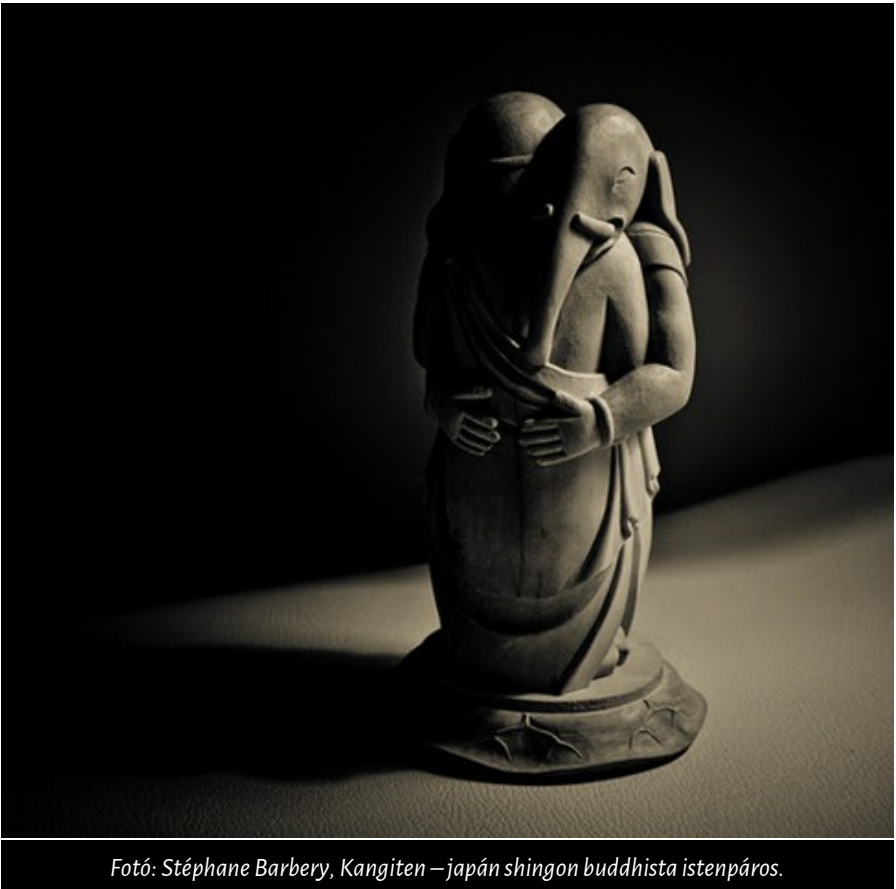
Közösségünk tagjai Magyarországon, Szlovákiában falusi szegénytelepeken élnek. Döbbenet látjuk: milyen kiszolgáltatottak a fiatal lányok!

Sosem fogom elfelejteni, amikor 1987 tavaszán iskolatitkárként ilyen szabvány leveleket kellett kiküldennem: „Tisztelt Szülő! Az Ön lányát az általános iskola igazgatója erkölcsi okokból felmenti az iskolába járás alól”. A lelkiismeretem háborgott – miféle erkölcs az, amely így beszél 15 éves lányokról?

A Dzsaj Bhím Közösség tanulni hívja ezeket a fiatalokat Sajókazán, Ózdon, Alsózsoltán, Mágocson, Szepsiben.

(Derdák Tibor ig., a Dr Ámbédkar Iskola, 2012.)

- ◆ V. 3. 22.§ Ha egy szerzetes, még ha fel is hatalmazták, de az apácákat naplemente után tanítja, az bűhődjön.
- ◆ V. 3. 23.§ Ha egy szerzetes nem kivételes alkalomból megy az apácák zárdájába, hogy tanítsa őket, az lakoljon érte. A kivételes alkalom, ha egy apáca beteg.
- ◆ V. 3. 24.§ Ha *valaki* így beszél: „A szerzetesek nyilván jutalom ellenében tanítják az apácákat”, az vezekeljen.

Fotó: Stéphane Barbery, Kangiten – japán shingon buddhista istenpáros.

Szex

Egy apáca a titkos tanításról faggatózott Csao-csounál.

A mester megérintette az apáca szemérmét.

– Tisztelendőséged még mindig ilyen? – szörnyülködött az apáca.

– Nem én vagyok ilyen, hanem Te! – állapította meg a mester.

(Ford.: Terebess Gábor (T.G.) 1990)

- ◆ V. 3. 26.§ Ha egy szerzetes ruhát készít, készíttet egy apácának, aki neki nem rokona, az lakoljon.
- ◆ V. 3. 27.§ Ha egy szerzetes, mert megbeszélték, együtt vándorol az országúton egy apácával, még ha csak a faluig mennek is, ha ez nem kivételes alkalomból történik, bűnhődjenek. A kivételes alkalom az, amikor az út annyira veszélyes, hogy az utazóknak általában fegyvert kell hordaniuk.
- ◆ V. 3. 28.§ Ha egy szerzetes – mert megbeszélték – hajón utazik egy apácával felfelé vagy lefelé a folyón, és nem a túlpartra kelnek át, vezekeljenek.
- ◆ V. 3. 30.§ Ha egy szerzetes félreeső helyen kettesben van egy apácával – lakoljanak érte.

Szerelem:

Shinran a híres japán szerzetes 1210-ben házasságot kötött Eshinni apácával. Azóta a japán buddhizmusban nincs cölibátus. A Pátimokkha ezen szabályai tehát nem bizonyultak örökérvényűnek.

A Triratna Buddhista Rend alapítója Bhanaté Szangharaksita szerzetes Londonban a hippy mozgalmak idején lett szerelmes.

Mi Szangharaksita követői vagyunk, és a szerelem számunkra szent.

Imola és Ashwin esküvője Budapest, 2012. október 23.

- ◆ V. 4. 31.§ *Barátaink* egyszer étkezhetnek étteremben. Ha többször teszik, azért vezekeljenek.
- ◆ V. 4. 32.§ Csoportos buli, kivéve ha indokolt, feddést érdemel. A kivételes alkalom az, ha ajándékokat készítenek, ha gyalogszerrel vagy hajón utaznak, ha több *dhammamitra* tart ugyanoda, vagy ha a *dhammamitrák* közösen kapnak meghívást.
- ◆ V. 4. 33.§ Ha valaki válogat az ételek között, és azt nem kivételes alkalmából teszi, az lakoljon érte. A kivételes alkalom az, ha az illető beteg, illetve ha a ruhákat osztják vagy készítik.
- ◆ V. 4. 34.§ Ha egy *barátunk*nak vendégségben felajánlják, hogy vegyen annyi édességet és süteményt, amennyit akar, úgy vihet magával két-három kordulócsészényit. Ha ennél többet fogad el, azért vezekeljen. Ha két-három csészényit elfogadott, el kell vinnie, és meg kell osztania a többi *barátunkkal*. Ez a helyes eljárás.

Herbie Hancock arról mesélt, hogyan talált rá a buddhizmus egy füstös lokálban, miben hasonlít a jazz és a mantra, és miként fedte fel számára a vallásgyakorlat, hogy ki is ő valójában.

– Régóta gyakorolja Nichiren Daishonin buddhizmusát...

– Igen, 36 éve.

– Hogyan kezdődött?

– 1972-ben a zenekarom nagyon intuitív zenét játszott. Egyfajta avantgarde megközelítése volt ez a jazznek. A pillanatnak szólt, és rendkívül spontán volt. A zenénknek persze volt felépítése, de nagyon laza. Mindenre nyitottak voltunk.

Az 1972-es turnénk egyik állomásán épp Seattle-ben játszottunk. Péntek este volt, természetesen teltház. Nem voltunk csúcsformában, mivel előző éjjel egy kicsit mi is kirúgtunk a hámból. De volt valami a levegőben – a közönséget tényleg érdekelte a zenénk, készek voltak rá. Megkértem a zenekart, hogy játszuk el a „Toys” című számot, amit korábban egyébként még sosem kértem. Basszus szólóval kezdődik – akusztikus basszus gitárral, ami természeténél fogva a zenekar leglátványosabb hangzású hangszere. Erősítés nélküli.

A basszusgitáros, **Buster Williams**, elkezdte játszani a felvezetőt. És, amit megszólaltatott, valami olyasmi volt, amit korábban még soha nem hallottam, nemcsak tőle, de senkitől. Merő szépség, tele ötletekkel – varázslatos volt.

- ◆ V. 5. 48.§ Ha egy *barátunk* elmegy megnézni egy felsorakozott hadsereget, félkatonai alakulatot, *gárdát*, és nincs kellő oka rá, azért feddést érdemel.
- ◆ V. 5. 49.§ Ha egy *dhammamitra* kellő okból katonák közé megy, legfeljebb két-három napot tölthet ott, *kivéve, ha katonai pályára készül, és ehhez megfelelő vallási képzésben is részesül.* Ha megfelelő indok nélkül tovább marad, azért bűnhődjön.
- ◆ V. 5. 50.§ Ha egy *dhammamitra* két-három nap alatt, amit a katonák között tölt, elmegy a csatába, vagy a frontvonal számbavételére, gyülekezésre, felsorakozásra vagy szemlére, *ha maga is nem katona,* azért vezekeljen.

A közönség tombolt, hihetetlen volt, amit művelt.

Sokáig hagytam játszani, talán 10-15 percig is. Neki pedig egyik ötlete jött a másik után, és nagyon inspirált. Éreztem, hogy felébredek, még mielőtt a fő témába belekezdünk volna és tudtam, hogy a banda minden tagja magához tért. Az egészet áthatotta valami energia, amit Buster játéka generált. Végigjátszottuk a számot és az maga volt a csoda. Amikor befejeztük, rengetegen furakodtak oda a színpadhoz, hogy kezet foghassanak velünk. Néhányuknak még a szeme is könnyes volt, annyira megindította őket a zene, ami egyben nagyon spirituális is volt.

Tudtam, hogy Buster volt az élmény katalizátora, úgyhogy az öltözőben odafordultam hozzá: „Te Buster, hallottam, hogy valami új filozófiába merültél, de ha ettől játszol így, tudni akarom mi az.”

Ez volt az első alkalom, hogy a buddhizmusról és a Nam-myoho-renge-kyo gyakorlatáról mesélt nekem, ami minden lényegének a ritmusa. Így kezdődött.

– Mi történt ezután?

– Kérdezősködni kezdtem. Feltettem egy kérdést, de a válaszai rögtön öt-hat további kérdésemre is választ adtak. Bár korábban olvastam a szufizmusról és más keleti filozófiákról, ezek általában több kérdést vetettek fel bennem, mint amennyit megválasztak. Most először kaptam egyszerű válaszokat régen megfogalmazott kérdésekre. Úgy tűnt, minden gyönyörűen fonódik egymásba és alkot egységet.

Fotó: Macello Russo

- ◆ V. 6. 51.§ Ha valaki erjesztett vagy érlelt italt iszik, *fűvezik, dohányzik*, az lakoljon érte.
- ◆ V. 6. 53.§ *Wellness hétvégéken* ellubickolni *a pénzt*, bűnhődéssel jár.

Bevallom, kicsit meghökkentett, amikor arról beszélt, hogy a Nam-myoho-renge-kyo az univerzum törvénye. Bár az ok és következmény gondolata, amiről a Nam-myoho-renge-kyo is szól, nem volt idegen számomra. Mindig is vonzódtam a tudományokhoz és a tudomány is alapvetően ok-okozati összefüggésekről szól. Azt mondtam neki: „Nem tudom elképzelni, hogy néhány szótag mormolása bármilyen hatással is lehetne rám. Nem értem, hogyan működhetne ez nálam.” Mire ő: „Nem kell elhinned. Ez egy törvény. Ha csinálod, működni fog – látni fogod az életedre gyakorolt hatását. Ez független attól, hogy elhiszed-e vagy sem.”

– Egyszerűnek tűnik.

– Ez teljesen új volt. Mert számomra a vallás mindig arról szólt, hogy először hinned kell benne és minden azután jön. De aztán arra gondoltam, „Várjunk csak. A gravitáció is működik, ha hiszel benne, ha nem. Miért kellene, hogy a vallás gyengébb legyen, mint a természettudomány?” Erre ő: „Ez a vallás az ok és hatás összefüggéseire épül, és a konkrét bizonyítéokra.” És akkor azt mondtam: „Mit veszíthetek? Ezt kipróbálok.”

Kicsit furcsa is volt, mert Buster körül minden este nyüzsögtek néhányan, és úgy tűnt, mintha tudnának valamit. Nem tudom, hogyan írjam le. Rengeteget mosolyogtak. Volt valami bennük, ami nagyon mélyről fakadt. Kérdeztem is tőle: „Azok az emberek, akikkel mostanában lógsz buddhisták?” „Aha.” Ettől aztán még inkább érdekelt ez az egész.

- ◆ V. 6. 54.§ Ha valaki nem adja meg a tiszteletet, az vezekeljen.
- ◆ V. 6. 55.§ Ha egy szerzetes megijeszt egy másik szerzetest, utána engesztelje ki.
- ◆ V. 6. 56.§ Ha egy egészséges szerzetes tüzet gyújt vagy gyújtat, hogy felmelegedjen, és nincs kellő oka erre – az lakoljon meg érte.

– Hogyan változtatta meg a buddhizmus a zenéjét?

– Számos felismerésre jutottam a buddhizmuson keresztül. Az egyik legfontosabb az volt, hogy amit akkoriban piedesztálra emeltem, mint imádatom tárgyát – a zenét és azt, hogy zenész vagyok –, nem a megfelelő módon kezeltem. Rájöttem, hogy nem zenész vagyok, azt csak művelem. Apa vagyok és fiú, szomszéd, állampolgár, afro-amerikai fekete. Egy csomó minden. De mindezek középpontjában egy érző lény. Ma már egy érző ember nézőpontjából tekintek a zenére és nem mint zenész. Ez sokkal tágabb perspektíva.

Következésképp a zenei kifejezés újabb és újabb koncepcióival tudok előállni. Ez a saját belső igényem – minden új lemezen hozni valami újat, találni egy célt, amiért az új lemez elkészítésének nekiállok. Az ok és a cél is olyasmi, amivel korábban soha nem foglalkoztam. Ezek új keretek számomra – „Mi a célja, mi az oka mindannak, amit csinálok?”

Persze. Az egészben az a legjobb, hogy a jazz ragyogó példája az emberi lélek legszebb vonásainak. A jazz-ben megosztunk valamit másokkal, meghallgatjuk és tiszteljük egymást, együtt teremtjük a jelent. A legjobb pillanatainkban nyoma sincs az ítélkezésnek. Ha az ítélkezés az improvizálás útjába áll, összeomlik az egész. Ezért inkább elfogadjuk, akár mi is történik és próbáljuk azt felépíteni. Megpróbáljuk beilleszteni, folyamatosan jobbra tenni.

- ◆ V. 6. 60.§ Ha egy szerzetes – akár csak tréfából – elrejtí vagy elrejteti egy másik szerzetes csészéjét, ruháját, ülőpárnáját, tűkészletét vagy övét, engesztelje ki.
- ◆ V. 7. 61.§ Ha *valaki* szándékosan elpusztít egy élőlényt, az vezekeljen.

Magát a buddhista hagyományt is tekinthetjük feltételekhez kötött jelenségnek. E hagyomány épp úgy ki van téve a függő keletkezés törvényeinek - a változásnak, a hanyatlásnak, a megújulásnak - mint bármi. Így tanította nekünk a Buddha.

(Szubhúti, 2012) Fotó: Turay Balázs 2012. október, Sajókaza.

Arra is rájöttem, hogy a nézőpontok száma végtelen. Néha neked kell megteremtened egy víziót magadnak, vagy az ahhoz vezető utat. Lehet, hogy ez először nem lesz magától értetődő, és ezért komoly erőfeszítéseket kell tenned, de ez lesz végül az életed előmozdítója.

– Jól hangzik.

– Igen, tényleg jól hangzik. Kinyílik a világ. Ez a másik dolog a buddhizmussal kapcsolatban, hogy a kirekesztés teljesen hiányzik belőle. Mindent magába foglal. Nem mondja, hogy bármely más vallás helytelen tanítás lenne, és megszoksz vagy megszöksz. Nyoma sincs ennek. Nem érzem, hogy megtagadtam a kereszténységet, a zsidóságot vagy az iszlámot. Sokkal inkább azt érzem, hogy felölelem az igazságot, ami mindenben ott rejlik. Mert minden útnak megvan a maga igazsága. És ez nagyszerű érzés. Igen. Sorsfordító, mert közelebb visz bennünket ahhoz, akik igazán vagyunk. És persze ne feledkezzünk meg arról sem, amit a közösségnek nyújtani tudunk. Jó, nem?

(Soka Gakkai Magyarország)

- ◆ V. 7. 63.§ Ha *valaki* újra döntéshozatalra kényszerít egy ügyet, amelyről tudja, hogy már elrendezték a Tannak megfelelően, az bűnhődjön érte.

Az 1972 áprilisában Bombayben alapított Dalit Párducok szervezet, melynek vezetői Namdev Dhasal, Raja Dhale és Arun Kamble voltak.

Régen elrendezett ügy

Társadalmi filozófiám három szóval kifejezhető: szabadság, egyenlőség, testvériség. De senki ne mondja, hogy a francia forradalomtól kölcsönzöm a filozófiámat. Mert nem onnan. A filozófiám a vallásban gyökeredzik, nem a politika tudományában. Ezt a három fogalmat mesteremtől, a Buddhától vezetem le.

(Dr Ámbédkar)

A Dalit Párducok jelvénye

- ◆ V. 7. 64.§ Ha *valaki egy barátunk* súlyos vétségét eltitkolja, az lakoljon meg.
- ◆ V. 7. 65. § Ha egy szerzetes húsz év alatti személyt avat föl a magasabb fölvatással, bár ismeri az életkorát, az lakoljon meg. Az illető felavatása nem érvényes, a segítő szerzetesek pedig feddést érdemelnek.
- ◆ V. 7. 66.§ Ha egy *barátunk* – mert megbeszélték – rablók karavánjával, *gárdisták társaságában* utazik, akár csak a következő faluig, ha tudja, hogy rablók, *gárdisták*, az vezekeljen ezért.
- ◆ V. 8. 71.§ Ha egy *barát*, akit a többiek a Tan valamely előírásával kapcsolatban figyelmeztettek, így beszél „Testvérek, képtelen vagyok alávetni magam ennek a rendelkezésnek, amíg nem kaptam felvilágosítást a rendi fegyelem egy tapasztalt mesterétől”, az vezekeljen érte. Egy törekvőnek önmagától kell tanulnia, kérdeznie és bizonyosságra lelnie.

Öt miért

Emlékszem, mikor Yuichi Okamoto, a Toyota Műszaki Központ alelnökét a Toyota termékfejlesztési folyamata sikerének titkáról kérdezgettem. Azt vártam, hogy valami fejlett folyamatot fog bemutatni. Ehelyett némi gúnnyal a hangjában ezt válaszolta: „Nagyon fejlett termékfejlesztési technikát alkalmazunk. „Öt miért” a neve. Ötször egymás után feltesszük a „miért” kérdést.

Olajtócsa van a gyár padlóján. Miért?

Mert a gépből szivárog az olaj. Miért?

Mert tönkrement a tömítés. Miért?

Mert rossz minőségű anyagból készült tömítést vásároltunk. Miért?

Mert kedvező áron jutottunk hozzá. Miért?

Mert a beszerzőt rövid távú költségmegtakarítások alapján értékeljük. – Változtassuk meg a beszerzők értékelésére vonatkozó irányelveket.

(J. K. Liker: A Toyota-módszer)

- ◆ V. 8. 72.§ Ha egy *barát* a Navapátimokkha elmondásakor így beszél: „Ezek kicsinyes előírások, amelyeket most elmondanak, csak kétséget, aggodalmat és tanácstalanságot szülnek”, az lakoljon meg, mert semmibe veszi az előírásokat.
- ◆ V. 8. 73.§ Előfordulhat, hogy egy *barát* a teliholdkor elmondásra kerülő Vallomás Szavainak hallatán így szól: „Most vettem csak észre, hogy ez a szabály benne van a szuttákban, a Pátimokkha tartalmazza, és havonta elmondtuk!” Akkor, ha a többi *barát* tudja róla, hogy egyszer vagy kétszer már részt vett a szabály elmondásán (nem is beszélve arról, ha többször is), tudatlansága nem mentesíti az esetleg elkövetett vétségtől. Akármit is követett el tudatlanul, a szabályoknak megfelelően kell eljárni vele szemben. Ezen kívül ostobaságát szemére kell vetni: „Testvér, ártalmas számodra, hogy elmulasztod a Navapátimokkha szavait a szívedbe fogadni és figyelmesen megvizsgálni”. Ha valaki ilyen balgán viselkedik, az bűnhődjön érte.

Zen koan

Csao-csou megszólított egy szövegolvasásba merült szerzetest:

- Hány tekercs szútrát tudsz elolvasni egy nap?
- Általában hét-nyolc tekerceset, de van, hogy tízet is.
- Akkor fogalmad sincs a szútraolvasásról!
- Miért, Te hány tekerceset tudsz elolvasni? – kérdezte a szerzetes.
- Én csak egy szót olvasok naponta. – felelte Csao-csou.

(Ford.: Terebess Gábor (T.G.) 1990)

Fotó: Rozgonyi Zoltán 2010. augusztus, Szútraolvasás Sajóházán

- ◆ V. 8. 74.§ Ha egy *valaki* haragjában vagy indulatból megüt *valakit*, az lakoljon meg.
- ◆ V. 8. 75.§ Ha *valaki* haragjában vagy indulatból ráemeli a kezét *valakire*, az engesztelje *ki a sértettet*.
- ◆ V. 8. 76.§ Ha *valaki* alaptalanul egy Gyűlésen megvitatandó vétséggel vádol *valakit*, az vezekeljen.

Fotó: Han Tha (Yangon, Myanmar). Bagan, Myanmar, 2011. január

Elvek vagy szabályok

A vallásnak főként elveken kell nyugodnia. Nem nyugodhat szabályokon. Abban a pillanatban, ahogy szabályokká silányul, már nem vallás többé, mivel kiöli belőlünk a felelősséget, ami az igaz vallásos cselekvés lényege.

(Dr Ámbédkar)

Ebben hiszünk

A vallás az emberért van, nem az ember van a vallásért.

(Dr Ámbédkar)

- ◆ V. 8. 77.§ Ha *valaki* szándékosan kétségbeesésbe kerget egy *barátunkat*, hogy akár csak egy pillanatra is nyugtalanná tegye, ha ezt pusztán ebből a szándékból teszi, az bűnhődjön.
- ◆ V. 8. 78.§ Ha egy *barátunk* kihallgatja más *barátaink* veszekedését, zúgolódását vagy civakodását annak reményében, hogy megtudja, miről beszélnek, az vezekeljen.
- ◆ V. 8. 79.§ Ha egy *barátunk*, bár korábban egyetértett a hivatalosan, a Tan előírásai szerint eldöntött ügyekkel, később mégis zúgolódik ellenük, az lakoljon meg.
- ◆ V. 8. 80.§ Ha egy *barátunk* feláll a helyéről és elmegy, anélkül, hogy a véleményét kifejezte volna, amikor a Gyülekezet közösségi döntést kíván hozni, az bűnhődjön ezért.

Alkotmányos erények

Az alkotmányos erények nem természetünkből fakadnak. Művelni kell őket. El kell fogadnunk, hogy a mi népünknek ezt még tanulnia kell. A demokrácia Indiában csak felépítmény az indiai talajon, amely mélyen antidemokratikus.

(Dr Ámbédkar)

- ◆ V. 8. 81.§ Ha egy *barátunk*, bár korábban egyetértett, most a Közösség ellen zúgolódik, korábban odaajándékozott ruha, *bútor, adomány* miatt, mondván: „A Közösség tagjai baráti alapon osztogatnak”, az vezekeljen.
- ◆ V. 8. 82.§ Ha egy *barátunk* a Közösségnek szánt tulajdont, pénzt egyéni érdekek szerint osztja el, *vagy csak nem számol el vele*, bár tudja, hogy az a Közösségé, az lakoljon érte.
- ◆ V. 9. 85.§ Ha egy *barátunk* a megszabott időn kívül a faluba megy, és azt egy vele lévő másik *barátunkkal* nem közli – kivéve, ha különleges ügyben kell eljárnia – az vezekeljen.
- ◆ Kedves *Barátok*, elmondtuk a bűnhődésekre vonatkozó szabályokat.
- ◆ Kérdezlek hát Titeket: *Barátok*, tiszták vagytok? Másodszor is kérdezem: tiszták vagytok-e? Harmadszor is kérdezem, tiszták vagytok-e.
- ◆ Az itt levő *barátok* tiszták, ezért maradnak csöndben. Hallgatásukat így értettem.

Gungyi Lhamo, mongol thangka a XIX. sz végéről

VI. Pátidészaníja

- ◆ Kedves *Barátaink*, most elmondom a meggyónandó vétségre vonatkozó szabályt:
- ◆ VI. 3.§ Ha egy *barátunk* saját kezűleg fogad el ételt, adományt, *pengőt tolvajoktól, náciktól* vagy bármely olyan családtól, *szervezettől* amelytől a rendi határozat *elhatárol minket*, ha megeszi az ételt, elfogadja az adományt, és örömét leli benne, ez olyan vétség, amit a *barátunknak* meg kell gyónnia, mondván: „Testvérek, helytelen, szégyenletes vétséget követtem el, amit meg kell gyónnom, és amit most meggyónok nektek!”
- ◆ Kedves *Barátaink*, elmondtuk a meggyónandó vétségre vonatkozó szabályt.
- ◆ Kérdezlek hát Titeket: *Barátaim*, tiszták vagytok? Másodszor is kérdezem: tiszták vagytok-e? Harmadszor is kérdezem, tiszták vagytok-e.
- ◆ Az itt levő *barátaink* tiszták, ezért maradnak csöndben. Hallgatásukat így értettem.

Chiune Sugihara japán diplomata 1940. nyarán 6000 zsidó életét mentette meg Litvániában. Sugihara, amikor látta, hogy a japán vízum életeket menthet, figyelmen kívül hagyta a hivatalos eljárásrendet és fölöttesei utasítását, és számolatlanul adta ki a beutazási engedélyeket a menekülőknek.

VII. Székhija

- ◆ Kedves *Barátok*, felsoroljuk az életmóddal kapcsolatos szabályokat.
- ◆ VII. 1. 3.§ „Megfelelő öltözetben járok a faluban.” Erre az előírásra ügyelni kell.
- ◆ VII. 1. 5.§ „Megfelelő külsővel járok a faluban.” Erre az előírásra ügyelni kell.
- ◆ VII. 2. 14.§ „A lehető legkevesebb zajt csapom, amikor a faluban tartózkodom.” Erre az előírásra ügyelni kell.

Mi a baj velünk?

Az bántja őket, hogy egyenlőséget akartok. Fönn akarják tartani a kiváltságos helyzetüket. Ha beletörődsz a megalázott helyzetedbe, ha piszkos maradsz, elmaradott, tudatlan, szegény és civakodó, akkor békén hagynak. Mihelyt emeled a szintedet, már kezdődik is a konfliktus.

(Dr Ámbédkar)

Fotó: Reviczky Zsolt, NOL, 2012. október 17. Miskolc

- ◆ VII. 2. 15.§ „Egyenes testtartással járok a faluban.” Erre az előírásra ügyelni kell.
- ◆ VII. 4. 31.§ „Éber tudattal étkezem.” Erre az előírásra ügyelni kell.

Buddhista kalmükkök a dél-orosz pusztaságban sós tejes teát isznak a XX. sz. elején.

Zen koan

- Mester, teszel valami komoly erőfeszítést, hogy gyakorold az utat?
- Igen. – mondta Huj-haj.
- Mit?
- Ha éhes vagyok, eszem, ha álmos vagyok, alszom.
- Hát nem nem ezt tesszük mindnyájan?
- Nem bizony.
- Miért nem?
- Ha esztek, közben száz dolgon jár az eszetek, és ha aludni tértek, ezer gondolattól terhes az elmétek. – mondta Huj-haj. – Hát ezért nem.

(Ford.: Terebess Gábor (T.G.) 1990)

- ◆ VII. 4. 32.§ „Ügyelek a csészémre, amikor a beletett alamizsnát elfogyasztom.” Erre az előírásra ügyelni kell.
- ◆ VII. 4. 38.§ „Nem nézek mások csészéjére irigy gondolattal.” Erre az előírásra ügyelni kell.
- ◆ VII. 5. 43.§ „Evés közben nem beszélek.” Erre az előírásra ügyelni kell.

Dél-Korea, étkező a Myogaksa templomban, Szöulban.

Gyümölcs-szentelés

Vallásunk arra tanít minket, hogy az életünk minden pillanatát tudatosan éljük, minden cselekvésünket szenteljük meg. A buddhisták friss gyümölcsöket visznek az oltárra, majd a megszentelt finomságokat a zsolozsma után elosztogatják az emberek között. E szokás felértékeli az egészséges táplálkozást a közösségben.

- ◆ VII. 5. 46.§ „Nem tömöm teli a számat, amikor eszem.” Erre az előírásra ügyelni kell.
- ◆ VII. 5. 50.§ „Évés közben nem csámcsogok.” Erre az előírásra ügyelni kell.
- ◆ VII. 6. 51.§ „Nem szürcsölöm az ételt.” Erre az előírásra ügyelni kell.
- ◆ VII. 6. 52.§ „Évés közben nem nyalogatom az ujjaimat.” Erre az előírásra ügyelni kell.

Viselkedjünk!

Minden embernek kell, hogy legyen életfilozófiája, mivel mindenki valamilyen mércéhez méri a viselkedését. A filozófia pedig nem más, mint ez a mérce.

(Dr Ámbédkar)

Fotó: Walter Callens, gudzsaráti falusiak

- ◆ VII. 6. 55.§ „Ételrel összekent kézzel nem fogom meg a vizeskorsót” Erre az előírásra ügyelni kell.
- ◆ VII. 6. 56.§ „Ha a rizsescsészémet kiöblítem, a vizet nem öntöm ki a belső udvaron” Erre az előírásra ügyelni kell.

Fotó: Alex Watts, Thích Nhất Hạnh zen mestert követő Bat Nha kolostor Vietnamban, Bao Lac közelében – környékbeli parasztfiúk ebéd után 2011. július 14.

A tanítás lényege

- Most érkeztem a kolostorba – fordult egy szerzetes Csao-csouhoz. –
Mondd, mi a tanításod lényege!
- Megreggeliztél már?
- Igen.
- Akkor menj, és mosd el az evőcsészédet!

A szerzetes egyszerre megvilágosult.

(Ford.: Terebess Gábor (T.G.) 1990)

- ◆ VII. 6. 58.§ „Nem hirdetem a Tant annak, akinek bot van a kezében, hacsak nem beteg.” Erre az előírásra ügyelni kell.

„Szerettem gyakorolni a kínai írásjeleket Pesten, a főiskolán. Olyan ez, mint amikor gyöngyöt fűz az ember, vagy sormintát rajzol, vagy edényeket csomagol a futószalag mellett a gyárban. De a Buddhista Főiskolán sose jutott eszembe, hogy bármi közöm is lenne a buddhizmushoz. Aztán Szubhúti meghívására Indiában jártam, és sorra látogattam a dalitok intézményeit. Orvosi rendelők és óvodákat a nyomortelepeken, szabad ég alatti iskolákat a sátorvárosokban, az asszonyok takarékszövetkezeteit, a varró sakköröket, jogvédő irodákat. A dalitoknak még főiskolájuk is van, a Milind College, Aurangábádban, amit Dr Ámbédkar alapított. Ezeket az intézményeket mind a dalitok hozták létre, és ők is vezetik.”

(Orsós János, 2007)

Zen koan

- Üres kézzel jöttem – szabadkozott egy szerzetes.
- Tedd le! – mondta Csao-csou.
- Mit tegyek le, ha egyszer semmit se hoztam?
- Akkor csak cipeld tovább!

(Ford.: Terebess Gábor (T.G.) 1990)

Fotó: Huszti István, Index 2011. október 29. Sajókaza.

- ◆ VII. 6. 59.§ „Nem hirdetem a Tant annak, akinek kard van a kezében, hacsak nem beteg.” Erre az előírásra ügyelni kell.
- ◆ VII. 7. 61.§ „Nem hirdetem a Tant annak, akinek papucs van a lábán, hacsak nem beteg.” Erre az előírásra ügyelni kell.
- ◆ VII. 7. 63.§ „Nem hirdetem a Tant annak, aki kordén ül, hacsak nem beteg.” Erre az előírásra ügyelni kell.
- ◆ VII. 7. 64.§ „Nem hirdetem a Tant annak, aki ágyon fekszik, hacsak nem beteg.” Erre az előírásra ügyelni kell.
- ◆ VII. 7. 65.§ „Nem hirdetem a Tant annak, aki karbatett kézzel ül, hacsak nem beteg.” Erre az előírásra ügyelni kell.
- ◆ VII. 7. 66.§ „Nem hirdetem a Tant annak, akinek turbán van a fején, hacsak nem beteg.”

Birkák és oroszlánok

Az elveszett jogokat nem lehet visszakoldulni. Hiába emlékeztetjük a jogok bitorlóit a lelkiismeretükre. Harcolni kell lankadatlanul. Birkákat szoktak feláldozni az oltáron, oroszlánokat nem.

Önbecsülés

Tanulj büszkén élni ebben a világban. Mindig akarj tenni valamit a világért. De jusson eszedbe, hogy az önzetlenség kora lejárt, új korszak kezdődött. Minden lehetséges immár, hiszen részt tudsz kérni az országod közéletében és beleszólhatsz a törvények alkotásába.

(Dr. Ámbádkar)

- ◆ VII. 7. 69.§ „Nem hirdetem a Tant alacsony székről annak, aki magas széken ül, hacsak nem beteg.” Erre az előírásra ügyelni kell.
- ◆ VII. 8. 71.§ Annak, aki előttem lépdél, mögöttem lépdelve nem hirdetem a Tant. Erre az előírásra ügyelni kell.
- ◆ VII. 8. 72.§ Annak, aki az úton lépdél, az út szélén lépdelve nem hirdetem a Tant, hacsak nem beteg. Erre az előírásra ügyelni kell.
- ◆ Kedves *Barátaink*, elmondtuk az életmóddal kapcsolatos előírásokat.
- ◆ Kérdezlek hát Titeket: *Barátaim*, tiszták vagytok? Másodszor is kérdezem: tiszták vagytok-e? Harmadszor is kérdezem, tiszták vagytok-e.
- ◆ Az itt levő *barátaink* tiszták, ezért maradnak csöndben. Hallgatásukat így értettem.

Zen koan

Egyik reggel Csao-csou az új szerzeteseket fogadta:

- Jártál már itt? – kérdezte az egyiket.
- Igen.
- Gyere, igyál egy csésze teát!

Aztán egy másikhoz fordut:

- Jártál már itt? – kérdezte az egyiket.
- Még nem.
- Gyere, igyál egy csésze teát!

A szerzetesfelügyelő félrehívta a mestert:

- Az egyik már járt itt, erre Te megkínálsz teával; a másik még nem járt itt, erre Te ugyancsak teával kínálsz. Jelent ez valamit?
- Felügyelő! – szólt Csao-csou.
- Tessék.
- Gyere, igyál egy csésze teát!

(Ford.: Terebess Gábor (T.G.) 1990)

VIII. Adhikarana-Szamatha

- ◆ Kedves *Barátaim*, most felsorolom az ügyek elrendezésére vonatkozó hét szabályt.
- ◆ VIII. 1. Szükség esetén *a Közösségnek, az érintett feleknek és a Szentiratoknak* jelen kell lenniük.
- ◆ VIII. 2. Ha az eset megkívánja, az érintetteknek tudatosan, lelkiismeretesen kell emlékezniük.
- ◆ VIII. 3. Abban az esetben, ha az ügy elrendezéséhez szükséges az elkövető józan ítélőképessége, akkor azt meg kell követelni.
- ◆ VIII. 4. Ha a vita lezárásához kell a beleegyezés, beismerő vallomás, úgy a vádlott együttműködésére *kell törekedni*.
- ◆ VIII. 5. Ha a jogsérelem természetének kivizsgálása többségi döntéssel dönthető el, akkor szavazni kell.
- ◆ VIII. 6. Az elkövető előtt világosan föl kell tárni vétkét és annak következményeit.
- ◆ VIII. 7. S ahogy a földet benövi a fű, úgy kell elrendezni az ügyet, hogy többé ne legyen felőle vita.

Kedves *Barátaink*, elmondtuk az ügyek elrendezésére vonatkozó hét szabályt.

Kérdezlek hát Titeket: *Barátaim*, tiszták vagytok? Másodszor is kérdezem: tiszták vagytok-e? Harmadszor is kérdezem, tiszták vagytok-e.

Az itt levő *barátaink* tiszták, ezért maradnak csöndben. Hallgatásukat így értettem.

Kedves *Barátok*, elmondtuk a bevezetést, a bukáshoz vezető vétségek 4 szabályát, a Gyűlésen megvitatandó vétségekre vonatkozó 6 szabályt, a 2 vezeklést, amelyek elkobzást vonnak maguk után, a bűnhődésre vonatkozó 51 szabályt, a meggyónandó vétség 1 szabályát, az életmóddal kapcsolatos 24 előírást, és az ügyek elrendezésére vonatkozó 7 szabályt.

Íme, a Magasztos azon intelmei, melyek ránk maradtak a Szuttákban, megőrződtek a szentiratokban, *és amelyeket a Dzsaj Bhím Közösségben* te-liholdkor áttekintünk.

A Dzsaj Bhím Közösség azoknak az egyháza, akik hisznek a Felébredett, a Tan és e Gyülekezet erejében. Törekedjete hát ennek megfelelően békességben, ellenszegülés nélkül.

Itt végződnek a Navapátimokkha szavai.

**DZSAJ BHÍM TRIRATNA
BUDDHISTA KÖZÖSSÉG**

JAI BHIM NETWORK जय भीम संघ

